

MÅL- OCH RESURSPLAN 2019-2021

Fastställd av kommunfullmäktige 2018-11-21

Vänersborgs kommun

Innehållsförteckning

	Sidnr
Del I Vision och mål - Förutsättningar och beslut	
Vision Vänersborg – kommungemensamma mål.....	Del I - 1
Vision.....	1
Inriktningsmål.....	1
Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.....	3
Förutsättningar.....	6
Omvärld.....	6
Befolkning.....	8
Budgetförutsättningar.....	9
Driftbudgetramar – avstämning mot nämndernas förslag.....	11
Finansiell analys.....	17
Driftbudget per nämnd och anslagsbindningsnivå.....	22
Resultat- kassaflödes- och balansbudget.....	23
Kommunfullmäktiges beslut 2018-11-21	25
Del II Mål- och resursplan - Nämnderna	
Barn- och utbildningsnämnden.....	Del II - 1
Byggnadsnämnden.....	4
Kommunfullmäktige.....	6
Kommunstyrelsen.....	7
Kultur- och fritidsnämnden.....	10
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	12
Revisionen.....	14
Valnämnden.....	14
Samhällsbyggnadsnämnden.....	15
Socialnämnden.....	18
Överförmyndarnämnden.....	22
Del III Investerings- och exploateringsplan	
Investerings- och exploateringsplan 2019-2021.....	Del III - 1

Vision Vänersborg

Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar, hela livet.

Kommunfullmäktige fastställde kommunens vision i december 2013. Visionen omfattar alla kommuninvånare och beskriver en framtida idealbild och en gemensam färdriktning. Visionen är en ledstjärna för all kommunal verksamhet och genomskär hela organisationen.

Inriktningsmål

Kommunfullmäktige fastställde kommunens inriktningsmål i december 2013. Inriktningsmålen är kommunfullmäktiges övergripande viljeinriktning som ordnas under fem områden: Invånare, samhällsutveckling, ekonomi, verksamhetsutveckling och medarbetare.

Invånare

Inriktningsmål:

- Fler invånare upplever livskvalitet, välbefinnande och trygghet
- Fler invånare ska bli delaktiga i utbudet av kultur, idrott, rekreation och föreningsliv
- Fler invånare ska vara nöjda med kommunens service och hur behov och förväntningar tillgodoses
- Fler invånare anser att kommunen har en öppen dialog med invånare, företag och föreningar

Samhällsutveckling

Inriktningsmål:

- Kommunens attraktionskraft ska öka inom näringsliv, regional- och statlig förvaltning, utbildning, kultur och turism
- Fler attraktiva och energieffektiva boenden i hela kommunen
- Fler mötesplatser som är till för alla i hela kommunen
- Det ska vara enklare för företag att etablera sig och verka i kommunen

Ekonomi

Inriktningsmål:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett tryggande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk

Vision Vänersborg

hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Verksamhetsutveckling

Inriktningsmål:

- Medarbetarnas delaktighet, innovationskraft och kompetens ska stödjas och utvecklas
- Verksamheten ska i ökad grad utformas så att den inkluderar alla

Medarbetare

Inriktningsmål:

- Vänersborgs kommun upplevs i högre grad som en attraktiv arbetsgivare

Förväntade resultat

Förväntade resultat fastställs enligt nämndernas förslag. De presenteras i Del II under respektive nämnd. Kommunfullmäktige fastställde i december 2013 regler för mål- och resultatstyrning. Där framgår det att visionen är kopplad till inriktningsmål, förväntade resultat och aktiviteter. De sistnämnda arbetas in i förvaltningarnas verksamhetsplaner.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Här följer en redovisning om god ekonomisk hushållning, dels vad lagen säger, dels kommunens tolkning och fastställda mål och riktlinjer.

Lagen/balanskravet

Enligt kommunallagen ska kommunerna ange mål och riktlinjer för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska det finnas finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunallagen kräver att kommunernas ekonomi ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna. Balanskravet utgör en miniminivå för resultatet.

Med detta menas

En kommun bör inte förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. De löpande intäkterna bör överstiga de löpande kostnaderna. Det ingår också att verksamheten ska utövas på ett ändamålsenligt och utifrån ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Kommunallagens krav klagör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling medan verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål

hänger alltså ihop för att en god ekonomisk hushållning ska kunna uppnås.

God ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun

Vänersborgs kommun har fastställt finansiella mål samt mål och riktlinjer för verksamheten. Verksamhetsmålen är också kommunens inriktningsmål för ekonomin.

God ekonomisk hushållning innebär att såväl kommunens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås samt att riktlinjerna följs.

Finansiella mål

Vänersborgs kommuns övergripande finansiella mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Årets resultat bör uppgå till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag.
- Kassalikviditeten bör vara minst 50 %.
- Soliditeten bör förbättras.
- Årets investeringar (exkl. exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Resultatet

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ska, som tumregel, årets resultat uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för att god ekonomisk hushållning ska anses vara uppnådd. Huvudargumenten för positiva resultat är att nuvarande generation ska stå för sina kostnader, att avsättningar krävs för framtida pensioner, att värdesäkra tillgångarna och att egenfinansiera investeringar. Dessutom bör det finnas en buffert för oförutsedda händelser.

Vänersborgs kommuns resultatmål överstiger balanskravet. Målet om 2 % kan sägas vara tillräckligt stort för att konsolidera kommunens ekonomi och på så sätt trygga för att servicenivån ska garanteras för nästkommande generation, utan att kommunen ska behöva uttaxera en högre skatt. Den budgeterade nivån krävs för att klara av nya förutsättningar under året, samt för att klara av att självfinansiera underhållsinvesteringar i en skattefinansierad verksamhet. Exempel på nya förutsättningar är avräkning av skatteintäkter, upp- och nedgångar på de finansiella marknaderna samt oförutsedda händelser inom verksamheterna.

Kassalikviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit (för närvarande 200 mkr) bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder. Likviditetsmålet säkrar att kommunen har en tillräcklig kortfristig betalningsberedskap.

Soliditet

Måttet anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.

I ett tioårigt perspektiv kommer en förändrad åldersstruktur (fler barn och äldre) att medföra en kraftig ökning av efterfrågan på kommunal service. En förbättrad soliditet gör kommunen bättre rustad att möta de finansiella påfrestningar som följer av denna utveckling och är därmed förenlig med god ekonomisk hushållning.

Investeringar

Målet om hur investeringar ska finansieras, anger om investeringarna kan finansieras med egna medel, utan att nya lån behöver tas. Detta för att inte binda upp framtida generationer med en ökande låneskuld.

Framtida finansiella mål

Övergången till komponentredovisning, som är en förändring i den kommunala redovisningen, kommer att påverka kommunens finansiella mål vad gäller kopplingen till god ekonomisk hushållning. Det innebär att de finansiella målen kommer att behöva ses över och anpassas. Detta gäller framförallt kommunens resultatmål, där ett resultat på minst 2 % av skatter och generella statsbidrag tidigare varit ett generellt mått på god ekonomisk hushållning. Med hänsyn till de förändrade redovisningsreglerna kan det generella resultatmålet snarare handla om minst 3 %, för att ligga i linje med en god ekonomisk hushållning. Även målen som handlar om investeringar och soliditet kan behöva ses över.

Verksamhetsmässiga mål

Vänersborgs kommuns verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning är följande:

- Nämnderna ska hantera beslutade budgetmedel rationellt och effektivt, så att de gör mesta möjliga nytta för kommuninvånarna utifrån de uppgifter som kommunfullmäktige delegerat till dem
- Kommunens tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande och effektivt sätt
- Vänersborgs kommun ska i alla sammanhang ha en välskött ekonomi. All verksamhet ska bedrivas i en anda av god ekonomisk hushållning och i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och ramar

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning i verksamheten

Genom nedanstående riktlinjer anger kommunfullmäktige den övergripande och mer långsiktiga styrningen av god ekonomisk hushållning i Vänersborgs kommun.

Verksamheternas uppdrag

- Verksamheter och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas
- Varje nämnd ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån kommunfullmäktiges reglemente och kommunstyrelsens riktlinjer
- Nämnderna ska främja och följa upp att en fortlöpande kvalitetsutveckling sker inom verksamheten
- Nämnderna ska eftersträva och följa upp att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt

Verksamheternas tillgångar och skulder

- Kommunens anläggningar och fastigheter ska ha ett planerat och fullgott underhåll
- Kommunen ska ha ett fullgott och genomtänkt försäkringsskydd, samt ha klara regler för hur risker ska hanteras
- Kommunen ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning

Verksamheternas ekonomiska ansvar

- Kommunfullmäktiges budgetbeslut är överordnat och vid målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet (vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras)
- Nämnderna ansvarar för att verksamhetens innehåll och omfattning är anpassad till beslutad budgetnivå
- Vid hantering av befarade eller konstaterade budgetavvikelser är nämnder och enheter skyldiga att vidta de åtgärder som krävs för att styra verksamheten, så att de ekonomiska ramar hålls
- Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att de förslag och planer som föreläggs kommunfullmäktige främjar en god ekonomisk hushållning och är förenliga med de finansiella mål som fastlagts

Omvärld

Internationell konjunktur

SKL skriver i Ekonomirapporten från maj 2018 att BNP i världen beräknas öka med kraftiga 3,9 % år 2018 och nästan lika mycket 2019. Även i EU är tillväxten starkare än den varit hittills under återhämtningsfasen efter den senaste finanskrisen. Läget i världen är samtidigt osäkert och utvecklingen kan ta olika riktningar. Brexit liksom USA:s handelspolitik, konflikthärddar i Mellanöstern, Asien och Afrika påverkar den ekonomiska situationen i världen.

Svensk ekonomi

Svensk ekonomi är inne i en högkonjunktur och BNP beräknas växa med närmare 3 % 2018. Under konjunkturåterhämtningen har det framförallt varit den inhemska efterfrågan som drivit tillväxten. Tillväxten i omvärlden har varit svag. Nu tar den internationella utvecklingen bättre fart, vilket gynnar svensk export. Den inhemska efterfrågan förväntas dock försvagas under 2019, då högkonjunkturen når sin topp och BNP växer långsammare. I och med att antalet arbetade timmar inte beräknas öka alls 2019 sker det en snabb uppbromsning av skatteunderlagstillväxten. Det innebär att ett betydande glapp riskerar uppstå mellan kommunsektorns intäkter och kraftigt växande behov av skola, vård och omsorg som den snabba befolkningsutvecklingen för med sig.

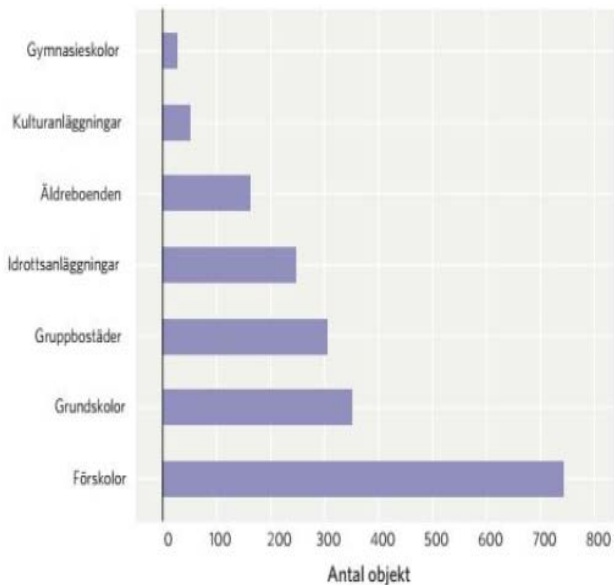
Kommunsektorns ekonomi

Kommunernas preliminära resultat för 2017 uppgick till 24 miljarder kronor och ligger därmed klart över tumregeln för god ekonomisk hushållning i sektorn. Det är andra året i rad med rekordresultat. En bra utveckling av skatteunderlaget, extra statligt stöd och större reavinster än normalt bidrar till det goda resultatet. En sämre skatteunderlagsutveckling 2019–2021, i kombination med fortsatt stora behovsökningar, väntas leda till sämre resultat. För att klara att öka resurserna till verksamheterna fullt ut i takt med demografin, och ett resultat på 1 % av skatter och generella statsbidrag, krävs budgetförstärkande åtgärder på 30 miljarder 2021 (cirka 1 % av bruttokostnaderna årligen). Det kommer med andra ord att krävas avsevärda effektiviseringar framöver. Brist på utbildad personal kommer att sätta ytterligare press på kommunerna att hitta nya lösningar för att klara välfärdsuppgiften.

Investeringarna ökar mer än tidigare. Det beror på att befolkningen ökar i de yngre åldersgrupperna, vilket ställer krav på fler förskolor, skolor och bostäder. Antalet äldre ökar också, vilket leder till stora investeringsbehov inom äldreomsorgen. Det finns dessutom stora investeringsbehov inom VA och annan infrastruktur.

Omvärld

Diagram: Antal planerade investeringsprojekt inom olika verksamheter i riket Antal objekt 2018-2021 (SKL)

Framtida driftkostnader som blir följden av gjorda investeringar är ett stort åtagande.

Från och med 2017 får kommunerna del av de sk. tio välfärdsmiljarderna. Pengarna fördelas dels per invånare, dels med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Från och med 2021 är tanken att hela tillskottet ska ingå i det generella statsbidraget. Vänersborgs kommun fick 52 Mkr i bidrag år 2017 och samma belopp 2018. Från och med 2019 sjunker statsbidraget till 44 mkr, från 2020 minskar det till 38 mkr och från 2020 till 27 mkr när det ingår i statsbidragspåsen.

De nya "välfärdsmiljarderna" i budgetpropositionen BP 2018 som avser 3,5 miljarder i tillskott till kommuner och landsting 2019 och 7 miljarder 2020 ingår i SKL:s prognoser över statsbidrag för åren 2019 och 2020. SKL avvaktar alltså inte riksdagens beslut om detta utan räknar med dem redan nu.

Regeringen har sen tidigare aviserat om ett antal särskilda satsningar och reformer där kommunen kan söka specialdestinerade statsbidrag. Antalet riktade statsbidrag har ökat markant de senaste åren.

God ekonomisk hushållning och ekonomi i balans innebär att kommunen måste upprätta en budget

där intäkterna överstiger kostnaderna. Det krävs även reserver för att kunna möta oförutsedda kostnadsökningar, minskade intäkter och behov av ytterligare investeringar. Med god ekonomisk hushållning menas också att dagens medborgare finansierar sin egen kommunala välfärd och inte skjuter upp betalningar till kommande generationer.

Fr.o.m. bokslut 2013 kan kommunerna inrätta kommunala resultatutjämningsreserver. Enligt Vänersborgs regelverk "kan resultatutjämningsreserven disponeras i samband med budget/bokslut för att täcka underskott som uppstått p.g.a. lågkonjunktur". Resultatutjämningsreserver innebär en uppluckring av balanskravet. Kommunfullmäktige i Vänersborgs kommun har fastställt riktlinjer som innebär att resultatutjämningsreserven i kommunen maximeras till 50 mkr.

År 2008 ersattes den statliga fastighetskatten på bostäder med en kommunal fastighetsavgift. Bostädernas taxeringsvärden förändras vart tredje år och ligger till grund för avgiften.

Befolkning

Under hösten 2017 har en befolkningsprognos tagits fram av utvecklingskontoret. Den grundar sig på en ökning av bostadsbyggandet i kommunen, vilket förväntas leda till omflyttningar och inflyttningar, vilket i sin tur förväntas leda till ett växande invånarantal.

En av de svårare faktorerna att hänsyn till är effekterna av flyktingboendet i kommunen. Hur många av dem med permanent uppehållstillstånd väljer att bo kvar i Vänersborg? Prognosen sträcker sig över 10 år.

Tabell: Befolkningsförändringar i olika åldersintervall

Ålder	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Förändring
0-5	2 742	2 763	2 845	2 913	2 964	3 033	3 098	3 133	3 159	3 176	3 178	16%
6-12	3 371	3 473	3 529	3 598	3 671	3 746	3 769	3 784	3 818	3 887	3 927	16%
13-15	1 350	1 379	1 443	1 492	1 561	1 620	1 651	1 701	1 731	1 725	1 710	27%
16-18	1 378	1 360	1 361	1 416	1 451	1 514	1 550	1 605	1 648	1 674	1 716	25%
19-29	5 086	5 074	5 049	5 064	5 088	5 172	5 159	5 140	5 145	5 172	5 188	2%
30-39	4 173	4 203	4 363	4 545	4 696	4 830	4 921	4 999	5 050	5 090	5 085	22%
40-49	4 851	4 734	4 674	4 653	4 625	4 636	4 597	4 596	4 608	4 644	4 700	-3%
50-59	5 120	5 159	5 210	5 226	5 264	5 346	5 373	5 324	5 284	5 203	5 101	0%
60-69	4 651	4 656	4 608	4 610	4 613	4 602	4 630	4 679	4 744	4 819	4 927	6%
70-79	3 949	4 044	4 167	4 205	4 252	4 290	4 282	4 290	4 265	4 221	4 179	6%
80-89	1 891	1 923	1 919	1 998	2 069	2 099	2 173	2 254	2 344	2 460	2 538	34%
90-w	393	404	409	400	390	397	402	412	418	425	434	10%
Summa	38 955	39 172	39 576	40 119	40 644	41 286	41 606	41 917	42 214	42 495	42 683	10%

Sammanfattning

- Antalet invånare beräknas öka varje år och sammanlagt är ökningen 3 728 personer.
- De flesta åldersgrupperna ökar.
- Antalet barn och ungdomar i grupperna från 0 - 14 år ökar med i genomsnitt 122 personer per år.
- Antalet ungdomar i gymnasieåldern (15-19 år) har legat ganska konstant, men från år 2018 börjar också denna grupp öka.
- Stora ökningar sker i de äldre åldersgrupperna. De äldsta, grupperna över 80 år, ökar kraftigt med 689 personer fram till år 2026.

Budgetförutsättningar 2019-2021

Förutsättningar enligt bokslut 2017 och budget 2018

I 2017 års bokslut redovisades en förbättring av eget kapital med +76 mkr, vilket innebar ett överskott mot budget med +53 mkr.

I 2018 års mål- och resursplan är resultatet budgeterat till +24 mkr. Det innebär att det finansiella målet om ett resultat som bör uppgå till minst 1 % av skatter och generella statsbidrag (23 mkr) uppnås i budget 2018. (Från och med 2019 ändras resultatmålet till minst 2 %).

Kommunstyrelsens budgetanvisningar

Kommunstyrelsen beslutade 2017-02-28 om ramar och anvisningar avseende budgetarbetet för år 2019. Budgetramarna byggde bl.a. på följande förutsättningar:

- Skatteintäkternas uppräknings mellan åren baserade sig på Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) prognos, 2017-12-21.
- 1 % inflationskompensation utgick till nämnderna.
- Personalomkostnadspålägget höjdes från 38,33 % till 39,17 %.
- Löneutvecklingen beräknades till 102 mkr för åren 2018 och 2019.
- Årets pensionskostnader beräknades utifrån

den s.k. blandmodellen baserat på prognos från kommunens pensionsförvaltare.

- Internräntan är oförändrad 1,75 %.
- En *social inkluderingspott* budgeteras under kommunstyrelsen Förvaltningarna kan ansöka om medel ur potten för att driva projekt som bidrar till social inkludering. Finansiering sker genom omfördelning från nämnderna dels baserat på 0,5 % (11,3 mkr) av nämndernas nettobudgetramar i budget 2018, dels sänkta statsbidrag (8,0 mkr). I kommunens budget för statsbidrag har hänsyn tagits till att statsbidragen minskar, därför kan reduceringen av nämndernas budgetramar omfördelas till kommunstyrelsens sociala inkluderingspott. Fördelningen av reduceringarna grundar sig på de tillskott som respektive nämnd fick i samband med fördelningen i budget 2017 av de s.k. välfärdsmiljonerna. Den sociala inkluderingspotten omfattar totalt 19,3 mkr.
- Budget 2019 anpassades efter *komponentredovisning*. Det innebär att driftbudgeten för underhåll av fastigheter och gator överförs till investeringsbudgeten. De förhållande nämndernas budgetar justeras ned med sammanlagt 19 mkr. Hyreskostnaden minskar i motsvarande omfattning. Samhällsbyggnadsnämndens budgetram justeras ned med 4 mkr då underhållet av gator överförs till investeringsbudgeten.
- Förutom dessa generella justeringar tillfördes

Budgetförutsättningar 2019-2021

kommunstyrelsen 400 tkr och kultur- och fritidsnämnden 230 tkr i tillfälliga anslag då kommunen är värd för bandy-VM under 2019. Kommunstyrelsens budget justerades ned då projektet Wargön Innovation enligt plan minskar sin budget med 1 043 tkr. Förfogandeanslaget utökades med 3 100 tkr och 60 tkr tillfördes för delfinansiering av det drog förebyggande arbetet. Samhällsbyggnadsnämndens tillfälliga anslag under 2018 till underhåll av broar om sammanlagt 2 000 tkr togs bort, liksom överförmyndarnämndens tillfälliga anslag om 1 000 tkr. Valnämnden behåller sitt tillskott om 140 tkr eftersom även 2019 är ett valår.

En mer detaljerad beskrivning av nämndernas tillskott i ramsättningen återfinns på sidan 12 och framåt.

Anslagsbindningsnivåer

För 2019 gäller motsvarande anslagsbindningsnivåer som 2018. Som tidigare ska barn- och utbildningsnämnden särredovisa kostnader för förskola, grundskola och sarskola i samband med budget, uppföljningar och bokslut. Kultur- och fritidsnämnden ska särredovisa kostnader för bibliotek och kultur, arena och fritid, musik och ungdom i samband med budget, uppföljningar och bokslut.

Direktiv

I samband med kommunstyrelsens beslut om anvisningar och ramar gavs ett antal direktiv sammanfattade enligt följande:

- Nämndernas budgetförslag ska presenteras inom ram med beskrivning av åtgärder och konsekvenser.
- Nämnderna ska budgetera intäkter och kostnader. Verksamhet som finansieras av kalkylerade

statsbidrag ska budgeteras på både intäktsidan och kostnadssidan. Kommunstyrelsens budgetberedning konstaterar att det ekonomiska utrymmet för att finansiera driftkostnadskonsekvenser av nämndernas nyinvesteringar är respektive nämnds ansvar. Nämnderna uppmanas därför att i anslutning till arbetet med mål- och resursplan ifrågasätta och om möjligt minska redan planerade investeringsnivåer, samt visa stor återhållsamhet med nya investeringsprojekt.

- Nämnderna har i uppdrag att beskriva konsekvenserna som investeringarna får på driftbudgeten och hur de ryms inom befintlig budgetram.
- Förslag om fastighetsinvesteringar ska tas upp av förhyrande nämnder, inte av samhällsbyggnadsnämnden. Investeringar i fastigheter, anläggningar och mark ska preciseras ytterligare i tiden, d.v.s. vilken månad under året investeringen beräknas påbörjas och vilken månad den avslutas. Detta gäller investeringsobjekt över 1 Mkr, men det gäller inte inventarier.
- Respektive nämnd ansvarar för att bevaka vilka specialdestinerade statsbidrag som finns att söka.
- Prisjusteringar för interna tjänster kan ske inom ramen för eventuell inflationskompensation enligt budgetförutsättningarna. Helt intäktsfinansierad verksamhet kan även justera priserna för den budgetkompensation som köpande nämnder får vid förändrat personalomkostnadspålägg, löneökning till följd av lönerrevision och justerad internränta. Vid prissättning av nya tjänster ska skriftliga avtal upprättas mellan säljare och köpare.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

Vänersborgs kommuns budgetprocess

Vänersborgs kommun har en tidig budgetprocess, vilket innebär att diskussioner om mål och resurser förs under vintern/våren. Kommunfullmäktige fastställer mål- och resursplanen i juni inför kommande år. En tidig process möjliggör för nämnderna att anpassa sin verksamhet efter beslutade mål och resurser.

Kommunfullmäktige antog i december 2013 en ny vision och nya inriktningsmål. Inför varje budgetår fastställer kommunfullmäktige mål och inriktning för det kommande kalenderåret. Nämnderna föreslår förväntade resultat som är kopplade till de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas förslag till förväntade resultat i samband med beslutet om mål- och resursplanen.

Arbetet med MRP 2019

Kommunstyrelsens budgetberedning består av de ordinarie ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott. Dessutom har gruppledarna i partierna KD SD, V och VP varsin insynsplats. Budgetberedningen inledde sitt arbete i april 2018. Arbetet har baserat sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och nämndernas budgetförslag. Ekonomikontoret har sammanställt nya prognoser från Sveriges Kommuner och landsting (SKL) över skatte- och statsbidragsintäkter samt uppdaterat

bedömningar över löneutveckling och pensionskostnader.

Budgetberedningen hade presidieöverläggningar under våren och hösten 2018 med nämnderna, avseende deras budgetförslag för 2019-2020. I anslutning till dessa följdes nämndernas arbete med mål, verksamhets- och ramanpassning under 2018 upp. Kommunfullmäktige fastställde Mål- och resursplan 2019-2021 i november 2018.

Budgetberedningen ska se över de finansiella målen. Från budget 2019 höjs resultatmålet till 2 % mot bakgrund av att 23 mkr flyttas från drift till investeringsbudget för underhåll av fastigheter och gator i enlighet med principen om komponentredovisning.

Kommunfullmäktiges beslut om nämndernas driftbudgetramar för år 2019:

KOMMUNÖVERGRIPANDE

I kommunfullmäktiges beslut om mål- och resursplan justeras internräntan ned från 1,75 % till 1,5 %. Det innebär att nämndernas kostnader för internränta och interna hyror minskar och att budgeten justeras ned med motsvarande minskning.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

Den sociala inkluderingspott som ingick i kommunstyrelsens budgetanvisningar för 2019 tas bort. Den omfördelning, om 0,5 %, som gjordes från nämnderna till kommunstyrelsen i anvisningarna, återförs till respektive nämnd. Däremot kvarstår neddragningen av nämndernas ramar som var kopplat till minskade statsbidrag.

Lönerevisionen för 2018 är klar, förutom för lärarförbunden. I anvisningarna var nämndernas budgetramar baserade på 2017 års lönekostnadsnivå, men tillförs nu ramökning till 2018 års nivå. Lärarlöneavtalen förväntas bli klara i oktober 2018 och särskilt beslut kommer att tas för ytterligare ramökningar motsvarande den lönerevisionen.

All fortbildning under 2019 ska godkännas av förvaltningschef. Fortbildning som är nödvändig p.g.a. ny eller förändrad lagstiftning ska prioriteras och då särskilt den nya barnkonventionen.

Beslut i samtliga nämnder och styrelser ska ha fokus på att prioritera kommunens kärnverksamheter med särskild vikt fäst vid förbättrade skolresultat.

”Tågstopp Brålanda” ska säkras i form av uppdatering av detaljplaner och genom god dialog med övriga externa parter. Finns det behov av extramedel under 2019, så ska dessa säkras genom omprioriteringar i aktuell nämnd.

Nedan beskrivs justeringar av nämndernas budgetramar i samband med **anvisningarna** enligt kommunstyrelsens beslut i februari 2018. Vidare redogörs för **nämndernas förslag** till mål- och resursplan. Slutligen redovisas **kommunfullmäktiges beslut** till mål- och resursplan 2019.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2019 till 747 996 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 3 788 tkr, dels nämndens andel av det sänkta

statsbidraget, 2 697 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 2 312 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 3 457 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 8 943 tkr för anpassning till komponentredovisningen.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämnden begär 29 435 tkr i utökad budgetram. Det avser 14 861 tkr för ökat barn- och elevantal, 5 030 tkr för ökade hyreskostnader för genomförda fastighetsinvesteringar, 6 514 tkr för högre kostnader från kostheten som konsekvens av Framtida kök, 550 tkr för ekologisk mat samt 2 480 tkr för tillfälliga lokallösningar.

Nämnden konstaterar vidare att man idag bedriver omfattande verksamhet i linje med vad som föreslås finansieras av den sociala inkluderingspotten. Medlen bör därför stanna hos nämnden. Med anledning här av avstår nämnden från att begära de 6 485 tkr som utgör sparbetinget.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Barn- och utbildningsnämndens budgetram utökas därmed med 3 788 tkr. Nämndens ram justeras ned med 925 tkr då internröntan sänks. Budgetramen tillförs 4 908 tkr för 2018 års lönerevision. **Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2019 till 755 766 tkr.**

BYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram 2019 till 15 587 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 79 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 90 tkr. Inflationskompensationen minskade ramen med 50 tkr och höjt personalomkostnadspålägg tillförde ramen 127 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 131 tkr för anpassning till komponentredovisningen.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

Byggnadsnämndens föreslag:

Byggnadsnämnden begär 500 tkr i utökad budgetram för att möta behoven inom verksamheten karta och GIS.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Byggnadsnämndens budgetram utökas därmed med 79 tkr. Nämndens ram justeras ned med 31 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 733 tkr för 2018 års lönerevision. **Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2019 till 16 368 tkr.**

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2019 till 2 497 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgeten, 13 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 9 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Kommunfullmäktiges budgetram utökas därmed med 13 tkr. Budgetramen tillförs 47 tkr för 2018 års lönerevision. **Kommunfullmäktiges budgetram fastställs till 2 557 tkr i budget 2019.**

KOMMUNSTYRELSEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgetram 2019 till 373 494 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 1 753 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 2 968 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 361 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 492 tkr för anpassning till komponentredovisningen. Anslaget till projektet Wargön Innovation sänktes från 2 400 tkr till 1 357 tkr enligt plan.

Budgetberedningen har hanterat Stiftelsen Bergårdens begäran om utökad driftbidrag och engångsbidrag för 2019 enligt uppdrag från kommunstyrelsen.

I budget 2018 omfördelades 1 100 tkr tillfälligt till överförmyndarnämnden. Dessa pengar återfördes till kommunstyrelsen i budget 2019. Eftersom kommunen ska vara värd för bandy-VM under 2019 budgeteras ett tillfälligt anslag om 400 tkr. För delfinansiering av det drogforebyggande arbetet tillfördes 60 tkr. Till en social inkluderingsfond avsattes 19 315 tkr som omfördelades från samtliga nämnder. Kommunstyrelsens föfogandeanslag utökades med ytterligare 2 000 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Den sociala inkluderingspotten om sammanlagt 19 315 tkr tas bort och de 0,5 procenten vilket motsvarar 11 315 tkr återförs till nämnderna (inklusive 1 753 tkr till kommunstyrelsen).

Budgetramen justeras ned med 43 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 5 418 tkr för 2018 års lönerevision.

Kommunstyrelsens föfogandeanslag utökas med 3 500 tkr för fler elever inom vuxenutbildningen. Föfogandeanslaget förstärks med ytterligare 3 000 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden har att avropa budgettillskott motsvarande en genomsnittlig elevpeng avseende en faktisk elevökning i grundskolan under 2019 utöver 10 elever. För detta avsätts 10 000 tkr till kommunstyrelsens föfogandeanslag.

Kommundirektören ges i uppdrag att genomlysa verksamheten för att skapa en effektivare och mer rationell förvaltningsorganisation.

Kommundirektören ges i uppdrag att utreda att realisationsvinster vid tomtförsäljning flyttas över från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen från och med budget 2020.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgetram 2019 till 377 807 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgetram 2019 till 104 005 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 548 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 629 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 682 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 308 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 5 693 tkr för anpassning till komponentredovisningen. Nämnden fick 230 tkr i ettårsanslag till bandy-VM 2019.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:

Kultur- och fritidsnämnden begär 1 010 tkr till ökande hyreskostnader.

Nämnden konstaterar vidare att man idag bedriver omfattande verksamhet i linje med vad som föreslås finansieras av den sociala inkluderingspotten. Medlen bör därför stanna hos nämnden. Med anledning här av avstår nämnden från att begära de 1 177 tkr som utgör sparbetaget.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Kultur- och fritidsnämndens budgetram utökas därmed med 548 tkr. Nämndens ram justeras ned med 881 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 794 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgetram 2019 till 104 466 tkr.**

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram till 6 782 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 34 tkr. Inflationskompensationen minskade ramen med 17 tkr och höjt personalomkostnadspålägg utökade ramen 51 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden återkommer med förslag till indexhöjda taxor, vilket motsvarar kommande kostnadsökningar.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram utökas därmed med 34 tkr. Budgetramen tillförs 345 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2019 till 7 161 tkr.**

REVISIONEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes revisionens budgetram till 1 220 tkr. Jämfört med budget 2018 har följande justeringar gjorts: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelas 0,5 % av nettobudgetramen, 6 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 8 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Revisionens budgetram utökas därmed med 6 tkr. Budgetramen tillförs 14 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2019 till 1 240 tkr.**

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2019 till 72 083 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 389 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 180 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 245 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 362 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 1 708 tkr och budgeten för gator med 4 000 tkr för anpassning till komponentredovisningen. Under 2018 hade nämnden 2 000 tkr i ett tillfälligt anslag för underhåll av broar som tas bort i budget 2019.

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämnden begär 600 tkr för ökade kapital- och övriga driftkostnader för gator/vägar inom Holmängs hage. Nämnden föreslår justerade taxor. VA-taxans brukningsavgift höjs med 2 % och anläggningsavgift med 5 %. Avfallstaxans brukningsavgift höjs med 8 %.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Samhällsbyggnadsnämndens budgetram utökas därmed med 389 tkr. Nämndens ram justeras ned med 618 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 1 487 tkr för 2018 års lönerrevision. Förslagen till justerad VA-taxa och avfallstaxa beslutas om i separata ärenden av kommunfullmäktige.

Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att se över upphandlingsprocessen för byggtreprenader med syfte att nå bättre resultat när det gäller att hålla och använda ramen i investeringsbudgeten.

De eventuella fördyringar som "Framtidens kök" medför ska samhällsbyggnadsnämnden finansiera inom oförändrad prisnivå. Kostnader för ökad mängd ekologisk mat utöver KF-beslut finansieras av SBN inom befintlig prisnivå.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2019 till 73 341 tkr.

SOCIALNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2019 till 930 534 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 4 677 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 4 404 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 671 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 5 519 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 2 033 tkr för anpassning till komponentredovisningen.

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden begär 36 500 tkr i utökad budgetram.

Socialnämnden föreslår att de medel om 9 081 tkr som är tänkt att nämnden ska lämna ifrån sig till kommunstyrelsen för den sociala inkluderingspotten bör stanna kvar inom nämnden för att fortsatt bedriva verksamhet inom Arbetsmarknadsenheten.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Socialnämndens budgetram utökas därmed med 4 677 tkr. Avdelningen arbete, sysselsättning och integration tillförs tillfälligt 1 000 tkr för att skapa 100 nya jobb för personer som lever i utanförskap. Nämndens ram justeras ned med 561 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 26 494 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer socialnämndens budgetram 2019 till 962 144 tkr.**

VALNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2019 till 610 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: I kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 3 tkr. Valnämnden behåller extratillskottet om 145 tkr, då även 2019 är ett valår.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Valnämndens budgetram utökas därmed med 3 tkr. Budgetramen tillförs 15 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2019 till 628 tkr.**

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2019 till 5 070 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till

Kommunfullmäktiges beslut om driftbudgetramar

– avstämning mot nämndernas budgetförslag

kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 25 tkr. Inflationkompensationen ökade ramen med 7 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 33 tkr. Under 2018 hade nämnden ett tillfälligt anslag om 1 100 tkr som tas bort i budget 2019.

Överförmyndarnämndens förslag:

Överförmyndarnämnden begär 300 tkr i utökad budgetram för ökade omkostnader.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Överförmyndarnämndens budgetram utökas därmed med 25 tkr. Nämndens ram justeras ned med 1 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 100 tkr för 2018 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2019 till 5 194 tkr.

Finansiell analys 2019-2021

Utgångspunkter

Den finansiella analysen utgår från följande fyra aspekter som är viktiga att beakta ur ett finansiellt perspektiv:

Resultat: Vilken balans har kommunen haft mellan kostnader och intäkter under året och över tiden? Finns det varningssignaler? Hur utvecklas investeringarna?

Kapacitet: Vilken finansiell motståndskraft har kommunen på lång sikt?

Risk: Finns det några risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet? Hur är kommunen exponerad finansiellt?

Kontroll: Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen? Hur väl följs upprättade planer? En god följsamhet mot budget är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

Syftet med analysen är att försöka identifiera eventuella finansiella problem och att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

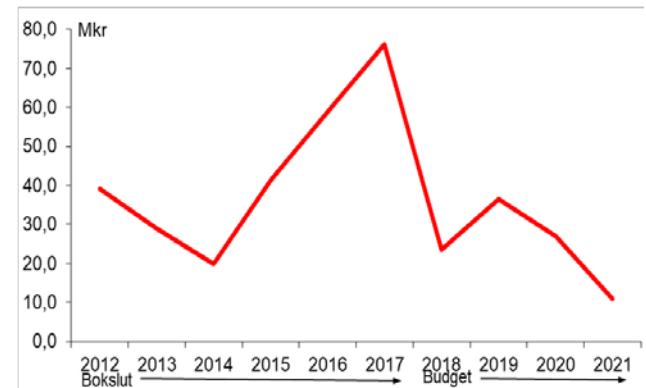
1. Resultat och kapacitet

1.1 Årets resultat

Budgeterat resultat, med tidigare redovisade justeringar av nämndernas budgetramar, uppgår till

37 mkr i 2019 års budget. År 2020 är resultatet budgeterat till 27 mkr och år 2021 till 11 mkr.

Diagram: Resultatutveckling 2012-2021

Resultatutvecklingen är positiv under hela perioden med en topp på 76 mkr 2017.

Finansiellt mål:

Årets resultat bör uppgå till minst 2 % av skatter och generella statsbidrag.

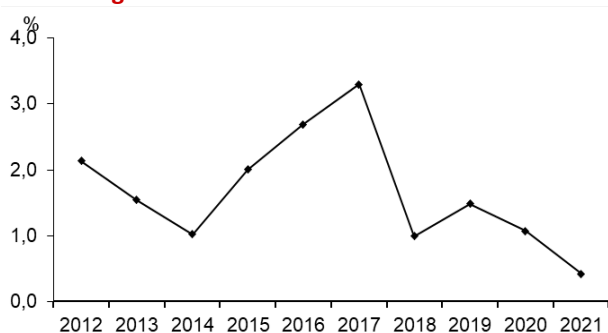
Målavstämning:

Resultatmålet uppnås inte. Det budgeterade resultatet år 2019 motsvarar 1,5 %.

2 % av skatter och generella statsbidrag motsvarar 49 mkr. I bokslut 2017 motsvarade resultatet om 76 mkr 3,3 % av skatter och generella statsbidrag. Från och med 2019 har resultatmålet höjts från 1 % till 2 % efter införande av komponentredovisning i budget.

Finansiell analys 2019-2021

Diagram: Årets resultat; andel av skatter och generella statsbidrag 2012-2021

1.2 Balanskravet

Enligt kommunallagen ställs det krav på att kommunerna redovisar ekonomisk balans. Det innebär bl.a. att årsbudgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Balanskravet uppnås under hela planperioden.

1.3 Skatte- och nettokostnadsutveckling

En förutsättning för en långsiktig hållbar ekonomi är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än intäkterna kommunen får genom skatter och generella statsbidrag.

Utveckling av	2019	2020	2021
-skatter och statsbidrag	3,0%	3,0%	2,8%
-nettokostnader	2,3%	3,3%	3,3%

Prognosen för utvecklingen av skatteintäkterna följer SKL:s prognos, men inkluderar också regeringens aviserade satsning på välfärden. Vänersborgs kommun beräknas få 45 mkr i statsbidrag av välfärdssatsningen under 2019, men kommande år sjunker statsbidraget till 38 mkr respektive 27 mkr. Det är en av orsakerna till att ökningen åren 2020 och 2021 är lägre än 2019. (Statsbidraget består av två delar, en som grundar sig på befolkningsfördelning och som ingår i den ordinarie skatte- och statsbidragsberäkningen och en som grundar sig på flyktingvariabler).

År 2019 förväntas intäkterna öka mer än kostnaderna. Men de kommande två åren förväntas kostnaderna öka mer och överstiger då skatter och statsbidrag. Det innebär att kommunens ekonomi inte är långsiktigt hållbar.

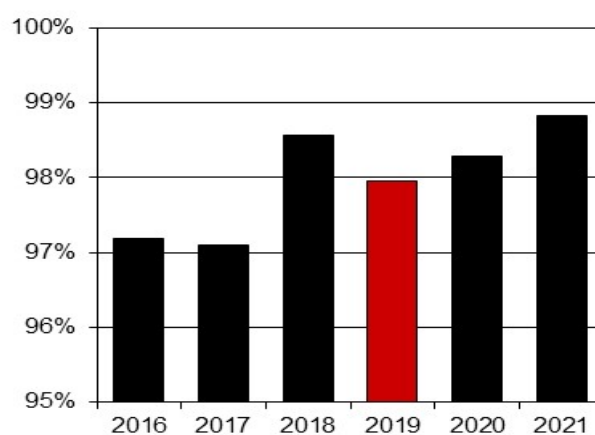
De finansiella kostnaderna ökar till följd av en hög investeringsnivå och kräver allt större andel av skatter och generella statsbidrag.

1.4 Verksamhetens nettodriftkostnader

Verksamhetens driftbudgetramar baserar sig på kommunstyrelsens budgetanvisningar och den budgetberedning som genomförts under 2018. Personalkostnaderna är budgeterade i 2018 års lönenivå förutom för de anställda som tillhör lärarfacken då lönerrevisionen inte var klar när budgeten beslutades. Inför 2019 har 62 mkr avsatts centralt för att täcka ökade kostnader avseende 2018 (lärarförbunden) och 2019 (samtliga fackförbund) års löneavtal.

Nettokostnader, som andel av skatter och generella statsbidrag, är ett mått som visar hur stor andel av kommunens intäkter som förbrukas av löpande driftverksamhet.

Diagram: Nettokostnader i % av skatt och generella statsbidrag 2016-2021

Under 2019 uppgår nettokostnaderna till nästan 98 % av skatter och generella statsbidrag. År 2020 motsvarar nettokostnaderna drygt 98 % och 2021 nästan 99 % av utrymmet. Skillnaden upp till 100 % är det utrymme som kan användas till att finansiera räntor (en post som ökar kraftigt under planperioden), amorteringar och för att direktfinansiera investeringar. Det utrymmet är alltså mycket lågt under planperioden.

1.5 Skatteintäkter och utdebiteringar

Det nuvarande skatteutbetalningssystemet innebär att skatteintäkterna kommer att utbetalas i verksamhetsårets pris- och lönenivå. Utbetalning av kommunalskatt och utjämningsbidrag grundas på det senast kända taxeringsutfallet, d.v.s. för 2016, och räknas sedan upp med tre års uppräkningsfaktorer till 2019 års nivå. Kommunalskattemedel som fås är därmed preliminära.

Finansiell analys 2019-2021

Utbetalning, alternativt återbetalning, av mellanskillnaden mellan den preliminära beräkningen och respektive avräkningstillfälle av kommunalskatt och utjämningsbidrag sker i januari, t.ex. 2018 för inkomståret 2016.

Beräkningen av skatteintäkter baserar sig på prognos från SKL, 2018-08-16. Utdebiteringen är oförändrad, 22:21 kronor, per skattekrona. Prognosen justeras ned med en negativ slutavräkning om - 250 kronor per invånare för 2019-2021.

Tabell: Budget skatter och generella statsbidrag

Budget skatter & gen statsbidrag	2019	2020	2021
Skatteintäkter			
Skatteunderlag 2018 Mkr	7 651,6		
Prognos uppräknings 2018	3,70%		
Prognos uppräknings 2019-2021	3,30%	3,30%	3,90%
S:a uppräknat skatteunderlag, Mkr	8 196,5	8 467,0	8 797,2
Utdebitering	22,21%	22,21%	22,21%
S:a skatteinkomst			
före utjämning, Mkr	1 817,9	1 877,9	1 951,3
Kommunalekonomisk utjämning			
Inkomstutjämning, Mkr	424,9	438,9	456,1
Kostnadsutjämning, Mkr	44,2	44,6	45,0
Regleringsbidrag/avgift, Mkr	17,3	28,2	25,9
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0
S:a generella statsbidrag, Mkr	486,4	511,7	527,0
LSS-utjämning	54,2	54,8	55,3
Fastighetsavgiften	75,3	75,3	75,3
Slutavräkning -250 kr per invånare	-9,9	-10,0	-10,1
Del av 10 Miljarder	31,7	19,0	0,0
S:a skatter & bidrag, Mkr	2 455,5	2 528,6	2 598,7

1.6 Investeringar

Investeringsbudgeten omfattar 3 år, 2019-2021, och innehåller sammanlagt 1 114 mkr. Det första året planeras investeringar för 397 mkr varav drygt 70 % avser fastigheter.

I den reviderade investeringsbudgeten för 2018 finns 540 mkr avsatt till investeringar. Under 2017 investerades det för 215 mkr.

I Västra Götaland är snittet för en kommuns investeringsnivå 11 % av nettokostnaderna. För Vänersborg kan det beräknas till cirka 263 mkr. Då resultatnivån 2019 är budgeterad till 46 mkr kan skattefinansieringsnivån (summan av avskrivningar och årets resultat) beräknas till 134 mkr.

Kommunfullmäktige beslutar att revidera ner nämndernas förslag från 1 551 mkr till 1 114 mkr

för treårsperioden. Det ger ett snitt om 371 mkr per år. Skattefinansieringsnivån är 134 mkr i budget 2019, men sjunker sen till 128 mkr respektive 114 mkr de två kommande åren.

Under planperiodens första år 2019 uppgår nu investeringsvolymen till 412 mkr, vilket överstiger skattefinansieringsnivån med 278 mkr. Det kan jämföras med de senaste årens bokslut, 2016 och 2017, då kommunen investerade för 175 mkr respektive 215 mkr. År 2020 planerar kommunen att investera för 366 mkr och 2021 för 336 mkr, vilket också är mycket höga nivåer.

Vänersborgs kommun måste ta nya lån för att finansiera investeringsvolymen. I 2019 års finansieringsbudget planerar kommunen att låna 200 mkr. Resten finansieras genom en minskning av rörelsekapitalet. Planerade investeringar 2020-2021 beräknas inte heller kunna hanteras inom ramen för skattefinansieringsnivån. I planen för 2021 uppgår kommunens långfristiga lån till 1 135 mkr. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år i planen. Investeringsnivåerna i planen utgör totalram för kommande års investeringsbudgetar.

Sammanfattning av investeringsbudgeten

Sammanfattning Mkr	2019	2020	2021	S:a
Totalt kommunen	412	366	336	1 114
Fördelning per nämnd				
Barn- och utbildningsnämnden	5	5	5	16
Byggnadsnämnden	1	1	1	2
Kommunstyrelsen	3	2	2	8
Kultur- och fritidsnämnden	1	1	1	3
Samhällsbyggnadsnämnden	393	351	321	1 065
varav fastighetsinv	310	213	174	696
varav exploatering	6	64	58	127
Socialnämnden	8	6	6	21

Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten för 2019-2021 innehåller fastighetsinvesteringar för 696 mkr, varav 391 mkr till förskolor och skolor, 126 mkr till framtida kök, 58 mkr till idrottsanläggningar och 4 mkr till särskilda boenden.

Det blir ett snitt på 232 mkr per år med tyngdpunkt på åren 2019 då det budgeteras 310 mkr. Det är mycket höga nivåer och kan jämföras med boksluten 2016 och 2017 då kommunen investerade 84 mkr respektive 111 mkr i fastigheter.

Finansiell analys 2019-2021

Renhållningsverket

Renhållningsverket fortsätter att investera i kretsloppsparken med 10 mkr under 2019.

VA-investeringar

VA-investeringar uppgår till totalt 132 mkr under planperioden. VA-utbyggnaden utefter Vänerkusten fortsätter med Vänersnäs, med en investeringsvolym om 60 mkr. För sanering enligt Blåplan (utbyte av gamla rör) budgeteras 48 mkr.

Exploateringsbudget

Budgeten innehåller exploatering av bostadsområden inom Öxnered/Skaven, Mariedal Östra, Katriedal norra och Holmängen. En gångtunnel planeras under järnvägen från Holmängen.

Finansiellt mål:

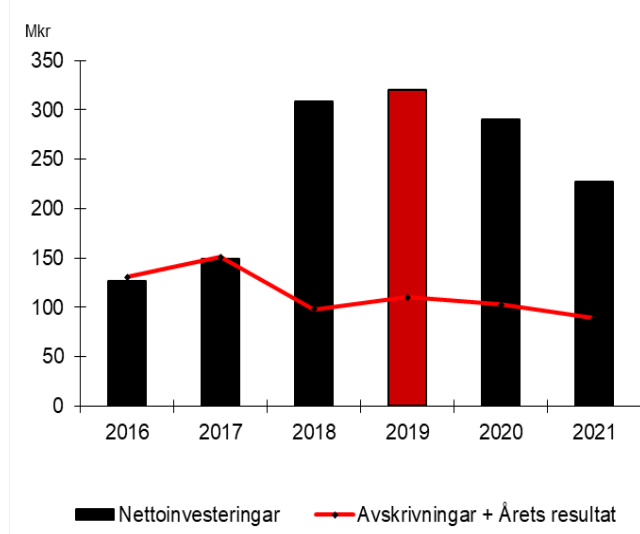
Årets investeringar (exkl. exploatering och VA/renhållning) ska finansieras inom ramen för avskrivningar och årets resultat.

Målavstämning:

Målet uppnås inte något av åren 2019-2021.

Målet om hur investeringar ska finansieras, anger om investeringarna kan finansieras med egna medel, utan att nya lån behöver tas upp. Den höga investeringsnivån, i kombination med för låga resultat, gör att nya lån behöver tas upp för att kunna finansiera de planerade investeringarna för åren 2019-2021.

Diagram: Finansiering av investeringar 2016-2021 (exkl. exploatering och VA/renhållning)

1.7 Soliditet

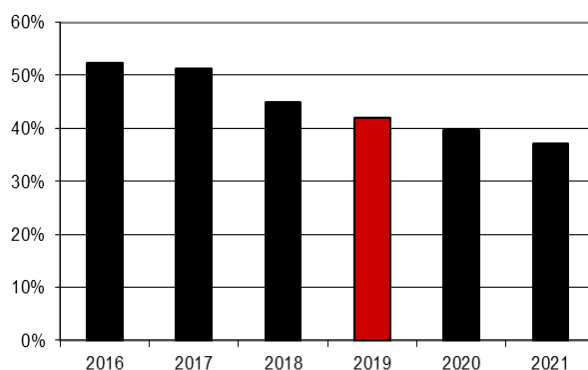
Finansiellt mål:

Soliditeten bör förbättras.

Målavstämning:

Målet om förbättrad soliditet uppnås inte något av åren.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel. I bokslut 2017 var soliditeten 51 %. Soliditeten är budgeterad till 43 % år 2018, men förväntas sjunka till 42 % år 2019. Åren 2020 och 2021 förväntas soliditeten sjunka ytterligare till 40 % respektive 37 %. Mycket höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet.

2. Risk och kontroll

2.1 Likviditet

Med målet om en kassalikviditet på minst 50 % menas att likvida medel tillsammans med kommunens checkkredit på 200 mkr bör vara minst 50 % av kortfristiga skulder.

Finansiellt mål:

Kassalikviditeten bör uppgå till minst 50 %.

Målavstämning:

Målet uppnås under planperioden genom ökad upp-låning.

Den höga investeringsnivån 2019-2021 sätter press på kommunens likviditet och förutsätter en omfattande nyupplåning för att en godtagbar betalningsberedskap ska kunna upprättas.

Finansiell analys 2019-2021

2.2 Skulder och förpliktelser

Kommunens låneskuld ökar under planperioden. I budgeten finns upptaget sammanlagt 600 mkr i nya lån under 2019-2021. Det innebär att år 2021 har kommunen sammanlagt långfristiga lån om 1 135 mkr.

2.3 Pensionskostnader

Pensionskostnaderna har redovisats efter den s.k. blandmodellen och innefattar förutom pensions-skuldens ökning, även utbetalda pensioner. Beräkningen av pensionskostnaderna baserar sig på prognos från kommunens pensionsförvaltare och inkluderar löneskatt om 24,26 %.

Under den kommande 20-årsperioden kommer kommunens pensionskostnader att öka kraftigt. Av kommunens totala pensionsåtagande på 976 mkr i 2019 års budget är endast 268 mkr avsatta som en skuld i balansräkningen.

Pensionsprognos 2019-2021 Mkr

	2019	2020	2021
Skuldförändring under året	9	11	1
Avgiftsbestämd ålderspension	75	78	8
Pensionsutbetalningar	64	64	6
S:a verksamhetskostnad	149	153	16
Finansiell skuldökning	5	5	
S:a totalt	154	158	16

2.4 Känslighetsanalys

Budgeten för 2019-2021 bygger på ett antal antaganden om utveckling av löner, priser och räntor. De största riskerna ligger i att konjunkturen sjunker och att utvecklingen på arbetsmarknaden blir sämre. Nedan görs en känslighetsanalys som visar hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi 2019.

Förändring mkr	2019
Priser/löner 1%	33 mkr
Räntor 1%	4 mkr
Skatteintäkter 1%	18 mkr
Utdebitering 10 öre	8 mkr

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2019-2021

Budget per anslagsbindningsnivå, netto Tkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
BYGGNADSNÄMNDEN	16 368	15 935	14 531
KOMMUNFULLMÄKTIGE	2 557	2 500	2 184
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	104 466	109 904	109 137
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	7 161	6 832	6 611
REVISION	1 240	1 218	1 015
VALNÄMNDEN	628	613	257
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	5 194	6 188	4 811
Summa	137 613	143 190	138 546
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN			
Nämnd/administration		5 163	4 130
Förskola/grundskola/särskola		755 757	730 137
Summa	755 766	760 920	734 267
KOMMUNSTYRELSEN			
Styrelse		17 940	11 512
Kommunledning		91 592	76 030
Räddningstjänst/säkerhet		35 941	32 209
Gymnasieverksamhet		175 944	170 417
Vuxenutbildning		29 516	27 800
Summa	377 807	350 933	317 968
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN			
Skattefinansierad verksamhet			
Nämnd/adm/gator/park/teknik och trafik		68 110	72 151
Fastighetsenhet		10 368	10 288
Kostenhet och serviceenhet		2 201	2 970
Summa skattefinansierad verksamhet	73 341	80 679	85 409
Taxefinansierad verksamhet - Renhållningsverk			
- VA-verk	0	0	446
Summa taxefinansierad verksamhet	0	0	2 364
Summa	73 341	80 679	87 772
SOCIALNÄMNDEN			
Nämnd/administration		35 770	32 561
Äldreomsorg		494 670	490 259
Individ- och familjeomsorg		134 134	144 427
Omsorg om funktionshindrade		220 546	249 029
Arbete, sysselsättning och integration		56 730	18 020
Summa	962 144	941 850	934 296
SUMMA NÄMNDVERKSAMHET	2 306 670	2 277 572	2 212 849

Nämnderna har att återkomma, i samband med fastställande av verksamhetsplan för 2019, med fördelad budget per anslagsbindningsnivå. Kommunstyrelsen fastställer den slutliga fördelningen.

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2019-2021

Resultatbudget, Mkr	Bokslut 2017	Justerad Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Verksamhetens nettodriftskostnader	-2 021,1	-2 130,5	-2 167,9	-2 241,5	-2 313,1
Årets pensionskostnader	-132,3	-133,6	-149,1	-152,8	-161,8
Avskrivningar och nedskrivningar	-87,8	-86,5	-88,4	-90,9	-93,2
S:a verksamhetens nettokostnader	-2 241,2	-2 350,6	-2 405,4	-2 485,2	-2 568,2
Skatteintäkter/gen.statsbidrag	2 308,1	2 384,8	2 455,5	2 528,6	2 598,7
Finansiella intäkter	16,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Fin. uppräknig av pensionsskuld	-2,1	-3,6	-4,6	-5,4	-7,5
Övriga finansiella kostnader	-4,7	-10,0	-12,0	-14,0	-15,0
S:a finansiella kostnader	-6,8	-13,6	-16,6	-19,4	-22,5
Resultat före extraord. poster	76,1	23,6	36,5	27,0	11,0
Extraord. intäkter					
Extraord.kostnader					
Årets resultat	76,1	23,6	36,5	27,0	11,0

Kassaflödesbudget, Mkr	Bokslut 2017	Justerad Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	76,1	23,6	36,5	27,0	11,0
Justering för av- och nedskrivningar		86,5	88,4	90,9	93,2
Justering för gjorda avsättningar		-4,7	39,8	17,1	25,6
Realisationsvinster förluster					
Justering övriga ej likviditetspåverkande poster	80,9				
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-15,5				
Ökning/minskning förråd & varulager	0,2				
Ökning/minskning kortfristiga skulder	70,5				
S:a medel från löpande verksamhet	212,2	105,4	164,7	135,0	129,9
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anl.tillg.	-214,5	-461,8	-411,6	-366,1	-336,4
Försäljning av materiella anl.tillg.	0,4				
Investering i finansiella anl.tillg.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av finansiella anl.tillg.	0,0				
Anläggnings- och investeringsbidrag	42,1				
S:a medel från investeringsverksamhet	-172,0	-461,8	-411,6	-366,1	-336,4
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	75,0	350,0	200,0	200,0	200,0
Amortering av skuld	-63,3				
Ökning av långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga fordringar	0,0				
S:a medel från finansieringsverksam.	11,7	350,0	200,0	200,0	200,0
Årets kassaflöde	51,9	-6,4	-46,9	-31,1	-6,5

Resultat- kassaflödes- och balansbudget 2019-2021

<i>Balansbudget, Mkr</i>	Bokslut 2017	Justerad Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Anläggningstillgångar	1 894,0	2 269,3	2 578,5	2 867,7	3 110,9
Omsättningstillgångar	361,9	355,5	322,6	277,5	270,9
S:a tillgångar	2 255,9	2 624,8	2 901,1	3 145,2	3 381,8
Ingående eget kapital	1 080,8	1 156,9	1 180,5	1 217,0	1 244,0
Årets resultat	76,1	23,6	36,5	27,0	11,0
S:a eget kapital	1 156,9	1 180,5	1 217,0	1 244,0	1 255,0
Avsättningar, pensioner	219,1	228,1	267,9	284,9	310,6
Övriga avsättningar	13,7	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a avsättningar	232,8	228,1	267,9	284,9	310,6
Långfristiga lån	185,1	535,1	735,1	935,1	1 135,1
Övriga långfristiga skulder	142,7	142,7	142,7	142,7	142,7
Kortfristiga skulder	538,2	538,2	538,2	538,2	538,2
S:a skulder	866,0	1 216,0	1 416,0	1 616,0	1 816,0
Ansvarförbindelse, pensionsskuld	753,9	742,3	708,1	687,1	670,1

Finansierings- och balansbudgeten för 2018 är justerad efter ingående värden från bokslut 2017

Kommunfullmäktiges beslut

2018-11-21, § 159

1. Kommunfullmäktige fastställer utdebiteringen under 2019 till 22:21 per skattekrona. Nivån är oförändrad jämfört med 2018.
2. Kommunfullmäktige fastställer vision, övergripande inriktningsmål och förväntade resultat enligt upprättat förslag.
3. Kommunfullmäktige fastställer riktlinjer för god ekonomisk hushållning enligt upprättat förslag på sidan 3.
4. Kommunfullmäktige fastställer nämndernas tillskott av skattemedel, investerings- och exploateringsplan och övriga direktiv i enlighet med kommunstyrelsens förslag till mål- och resursplan för 2019-2021.
5. För budgettäckning av löneavtal avsätts sammanlagt 62 mkr till kommunstyrelsens förfogande. I potten ingår även kvarstående lönerevision från 2018.
6. Anslagsbindningen avser för driftbudgeten den verksamhetsnivå som anges på sidan 22 och för investerings- och exploateringsplanens projektnivå. Kommunstyrelsen ges delegation att, om nödvändigt under löpande år, justera anslagsbindningsnivån. För 2019 har nämnderna att återkomma, i samband med fastställande av verksamhetsplan 2019, med fördelad budget per anslagsbindningsnivå.
7. Framställningar till kommunstyrelsen om anslag eller bidrag i budget för år 2019, för vilka inte uppförts medel i budgetförslaget, eller vilka inte behandlats i särskild ordning, ska inte föranleda vidare åtgärder.
8. Eventuell långfristig upplåning kan ske inom ramen för fastställd balansbudget utifrån gällande finanspolicy och delegationsordning.

Barn- och utbildningsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Barn- och utbildningsnämndens ansvar framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och utgår från skollagen, vilken omfattar verksamheterna förskola, öppen förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundskola.

Barn- och utbildningsförvaltningens ambition är att utifrån helhetsidén ”Tillsammans gör vi bra bättre” vara en framgångsrik och effektiv verksamhet som möjliggör att eleverna får bättre resultat och att alla kommer in på gymnasiet där studierna fullföljs.

Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras. Nämnderna ska se till att verksamheternas innehåll och omfattning är anpassade till beslutad budgetram och vid konstaterade budgetavvikelser ska åtgärder vidtas så att de ekonomiska ramarna hålls.

Nationell statistik (bland andra Kolada, Kommunblad, Skolverket) visar att barn och utbildningsnämndens verksamhetsområden sedan flera år tillbaka är underfinansierade i förhållande till kommuninnevanornas behov, kommunens resurser och nationella jämförelsetal. Statligt riktade medel har förbättrat finansieringen det senaste året (2016) gällande grundskola.

Betygsresultat och meritvärden i Vänersborg har under lång tid legat under rikssnittet och under de senaste åren har resultaten ytterligare försämrats.

Servicenivån inom förskolan har försämrats och vårdnadshavare har i flera fall ej fått plats inom de fyra månader som skollagen föreskriver.

Flertalet processer pågår för att fortsätta utveckla förvaltningen men också för att uppnå en större ekonomisk effektivitet. Trots att dessa pågående processer till viss del kommer stärka budgetramen inför 2019 med intern effektivisering och statliga medel finns ett behov av ramtillskott för att säkra insatser för enskilda barn och elever utifrån lagstyrda uppdrag och myndighetsbeslut.

Några av de utvecklingsprocesser som pågår är:

- Organisation för ökad måluppfyllelse; Ett arbete som syftar till att skapa närhet i ledarskap på alla nivåer för att därigenom bland annat minska sjukfrånvaron och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet. Processen sker i samverkan med personalavdelningen och arbetstagarorganisationerna.

- Översyn av interna kostnader; Ett arbete i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen främst gällande effektivisering och minskade kostnader för städ, vaktmästeri och posthantering.

- Revideringar av lokalförsörjningsplaner för att på ett kostnadseffektivt sätt hitta lösningar för organisering av förskola och skola.

Barn- och utbildningsnämnden

- Digitalisering för att möta nya lagkrav, utveckla undervisningen, effektivisera handläggningsrutiner och tillgodose behovet av lärverktyg. Arbetet sker i samverkan med IT-avdelningen.

Nyckeltal

Barnomsorg/grundskola/grundsärskola	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Antal barn och elever			
Förskola o pedagogisk omsorg			
Totalt antal placeringar 1-5 år	2 269	2 263	2 111
varav andel i enskild regi %	19	19	19
Nyttjandegrad %	93	94	89
Fritidshem o pedagogisk omsorg			
Totalt antal barn 6-13 år	2 157	2 119	2 014
varav andel i enskild regi %	15	16	15
Nyttjandegrad %	60	60	58
Grundskola F-9			
Totalt antal elever	5 031	4 925	4 847
varav andel i enskild regi %	10,4	10,5	10,9
varav Grundsärskola	52	48	49

Antal inskrivna barn och elever för budget 2018 och bokslut 2017 avser medelvärde/snitt för året. Budget 2019: Befolkningsprognos från Omvärldsanalysen 2019-2021, sid 18, medelvärde/snitt av befolkning i berörda åldrar 182131 och 191231.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Förväntade resultat:

- Andelen elever i årskurs 5 som upplever trygghet i lärandemiljön ska öka under 2019 med 3 procentenheter.
- Andelen elever i årskurs 8 som upplever studiero i lärandemiljön ska öka under 2019 med 5 procentenheter.
- Andelen elever i årskurs 8 som upplever att de får det stöd de behöver för att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling ska öka under 2019 med 3 procentenheter.
- Andelen vårdnadshavare som är nöjda med de informationskanaler som finns mellan hem och förskola och skola ska öka under 2019 med 3 procentenheter i förskolan, årskurs 2 och årskurs 8.

2.2 Område: Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Andelen elever i årskurs 9 som har behörighet till gymnasiet ska öka under 2019 med 3 procentenheter.

2.3 Område: Ekonomi

Förväntade resultat:

- Medelmeritvärdet i årskurs 9 ska öka under 2019 med 3 poäng.

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen ökar under 2019 med 3 procentenheter.
- Andelen elever i årskurs 7-9 med mer än 25 % frånvaro ska minska fram till 2020 med 1 procentenhet per år.

2.5 Område: Medarbetare

Förväntade resultat:

- Andelen medarbetare som upplever att de har en rimlig arbetsbelastning ska öka med 5 procentenheter fram till 2019. (Senaste notering 50 %)

2.6 Samverkan Vänersborg

Verksamheterna ska i samverkan, utifrån sina specifika uppdrag, aktivt samordna stöd och stimulans till varje individ. Barnperspektivet och barns rätt enligt FN:s konvention om barns rättigheter ska ha en särskild tyngd. Syftet är att stärka den enskildes förmåga att forma sitt liv i samverkan med andra för att nå en god livskvalitet. Samverkan sker mellan barn- och utbildningsnämnd, socialnämnd, kultur- och fritidsnämnd, kommunstyrelse samt deras förvaltningar, Kunskapsförbundet Väst och Regionen (Hälso- och sjukvårdsnämnden Norra och NU-sjukvården).

Förväntade resultat:

- Barn och ungdomar får tillgång till rätt insatser tidigare
- Färre självmord och minskat självskadebeteende bland barn och unga
- Alla barn som får vård utom hemmet har tillgång till undervisning utifrån sina förutsättningar och behov

Barn- och utbildningsnämnden

- Information och rådgivning finns lättillgängligt på hemsidan
- Alla arbetslösa under 25 år erbjuds kompetenshöjande insatser
- Utvecklad samverkan med föräldrar
- Ökad skolnärvaro

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes barn- och utbildningsnämndens budgetram 2019 till 747 996 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 3 788 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 2 697 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 2 312 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 3 457 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 8 943 tkr för anpassning till komponentredovisningen.

Barn- och utbildningsnämndens förslag:

Barn- och utbildningsnämnden begär 29 435 tkr i utökad budgetram. Det avser 14 861 tkr för ökat barn- och elevantal, 5 030 tkr för ökade hyreskostnader för genomförda fastighetsinvesteringar, 6 514 tkr för högre kostnader från kostenheten som konsekvens av Framtida kök, 550 tkr för ekologisk mat samt 2 480 tkr för tillfälliga lokallösningar.

Nämnden konstaterar vidare att man idag bedriver omfattande verksamhet i linje med vad som föreslås finansieras av den sociala inkluderingspotten. Medlen bör därför stanna hos nämnden. Med anledning här av avstår nämnden från att begära de 6 485 tkr som utgör sparbetaget.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Barn- och utbildningsnämndens budgetram utökas därmed med 3 788 tkr. Nämndens ram justeras ned med 925 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 4 908 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer barn- och utbildningsnämndens budgetram 2019 till 755 766 tkr.**

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning	Budget	Budget	Bokslut
Mkr	2019	2018	2017
Statsbidrag	76,7	83,1	73,8
Övriga intäkter	34,0	34,0	36,4
Summa intäkter	110,7	117,1	110,2
Personalkostnader	536,6	525,3	522,9
Omkostnader	327,3	350,4	318,8
Ränta och avskrivningar	2,7	2,3	2,7
Summa kostnader	866,6	878,0	844,4
Nettokostnader	755,8	760,9	734,2

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning	Netto	Intäkt	Kostnad
Mkr	2019	2019	2019
Nämnd/administration			
Barnomsorg/grundskola/ grundskola			
Summa	755,8	0,0	0,0

Barnomsorg/grundskola/grundskola är en anslagsbindningsnivå. Nämnderna har att återkomma, i samband med fastställande av verksamhetsplan 2019, med fördelad budget per anslagsbindningsnivå. Kommunstyrelsen fastställer den slutliga fördelningen.

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Barn- och utbildningsnämndens inventariebudget används främst för att åtgärda brister enligt skyddsrand samt införskaffande av möbler för barn/elev- och personalutrymmen. Exempel på åtgärder utifrån skyddsrand är inköp av ljudabsorbenter, elementskydd, persienner och markiser. Införskaffande av möbler gäller både för att ersätta utslitna inventarier samt utökningar på grund av de senaste årens ökade barn- och elevantal. Kapitalkostnader för inventarier täcks inom ram.

Byggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Byggnadsnämnden beslutar om tillstånd att bygga och riva, tillstånd till större markarbeten samt förhandsbesked om möjligheten att få bygglov. Nämnden ansvarar för dispensprövningar, tillsyn av strandskyddet och den kommunala lantmäteriverksamheten samt mätning, kartframställning och utveckling av geografiska informationsystem (GIS). Byggnadsnämnden ansvarar också för detaljplanering och områdesbestämmelser. Den översiktliga fysiska planeringen fullgörs av byggnadsförvaltningen på uppdrag av kommunstyrelsen. Byggnadsnämnden ska vidare ta de initiativ som behövs beträffande planläggning och fastighetsbildning, samt vara vägledande i frågor om byggande.

Jämförelsetal

	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Bygglov			
Handläggningstid	5 veckor	5 veckor	5 veckor

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Förväntade resultat:

- Ökande trend i "Nöjd regionindex – Trygghet" jämfört med de föregående åren (Senaste notering 2017: värde 48 av 100)

- Ökande trend i "Nöjd medborgarindex – bemötande, tillgänglighet" jämfört med de föregående åren (Senaste notering 2017: värde 58 av 100)
- Ökande trend på kompletta bygglovsansökningar/bygglovsanmälningar från start
- Modernisering av minst två stycken detaljplaner
- De aktuella detaljplanerna ska synliggöras på ett flertal olika sätt
- Minst en aktivitet ska utföras för att marknadsföra byggnadsförvaltningens verksamheter

2.2 Område: Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Modernisering av minst två stycken detaljplaner
- God planberedskap som ger möjlighet till byggande av fler attraktiva boenden
- Ökat antal interaktioner via Mitt Vänersborg
- Fler mötesplatser som är till för alla i kommunen beaktas och synliggörs i planbeskrivningen
- Bättre resultat i SKL:s mätning "Insikt - bygglov" jämfört med de föregående åren (senaste notering 2016: placering 90 av 117)
- Bättre resultat i Svensk Näringslivs rankning "Företagsklimat" avseende de frågor som berör byggnadsnämnden, jämfört med de föregående åren

2.3 Område: Ekonomi

Förväntade resultat:

- Ökande trend på kompletta bygglovsansökningar/bygglovsanmälningar från start

Byggnadsnämnden

- En effektivare ärendeprocess från ärendestart till beslut hos alla verksamheter i byggnadsförvaltningen

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Konkret kompetensutvecklingsplan ska finnas för medarbetare i byggnadsförvaltningen
- De aktuella detaljplanerna ska synliggöras på ett flertal olika sätt

2.5 Område: Medarbetare

Förväntade resultat:

- Minskad personalomsättning jämfört med de tidigare åren samt färre vakanser i verksamheterna

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes byggnadsnämndens budgetram 2019 till 15 587 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 79 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 90 tkr. Inflationkompensationen minskade ramen med 50 tkr och höjt personalomkostnadspålägg tillförde ramen 127 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 131 tkr för anpassning till komponentredovisningen.

Byggnadsnämndens förslag:

Byggnadsnämnden begär 500 tkr i utökad budgetram för att möta behoven inom verksamheterna karta och GIS.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Byggnadsnämndens budgetram utökas därmed med 79 tkr. Nämndens ram justeras ned med 31 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 733 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer byggnadsnämndens budgetram 2019 till 16 368 tkr.**

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Statsbidrag	0,4	0,4	0,2
Övriga intäkter	11,9	11,8	11,0
Summa intäkter	12,3	12,2	11,2
Personalkostnader	22,1	20,9	18,4
Omkostnader	5,8	6,4	6,4
Avskrivningar/internrä	0,8	0,8	0,9
Summa kostnader	28,7	28,1	25,7
Nettokostnader	16,4	15,9	14,5

3.2 Investeringsbudget

Byggnadsnämndens investeringar avser inventarier och finansieras inom ram.

Kommunfullmäktige

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunfullmäktige har 51 ledamöter och är kommunens beslutande organ. Fullmäktige fastställer budget och övriga övergripande program för den kommunala verksamheten och beslutar även i övriga ärenden av större vikt.

Under kommunfullmäktige finns valberedningen, som förbereder fullmäktiges val, samt demokrati-beredningen som arbetar med former för medborgarnas delaktighet, utvecklar det politiska ledarskapet och förnyelse av den kommunala demokratin.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kommunfullmäktiges budgetram 2019 till 2 497 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens

sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgeten, 13 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 9 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Kommunfullmäktiges budgetram utökas därmed med 13 tkr. Budgetramen tillförs 47 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktiges budgetram fastställs till 2 557 tkr i budget 2019.**

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Personalkostnader	1,6	1,6	1,2
Omkostnader	0,9	0,9	0,9
Summa kostnader	2,6	2,5	2,2
Nettokostnader	2,6	2,5	2,2

Mandatfördelning under perioderna:	2007/2010	2011/2014	2015/2018	2019/2022
Socialdemokraterna	21	12	14	14
Moderaterna	9	13	10	9
Sverigedemokraterna	0	2	6	9
Vänsterpartiet	4	8	6	5
Centerpartiet	5	3	4	4
Kristdemokraterna	4	2	2	3
Liberalerna	4	5	3	3
Medborgarpartiet	0	2	2	2
Miljöpartiet de gröna	2	4	4	2
Folkviljan	2	0	0	0
TOTALT	51	51	51	51

Kommunstyrelsen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen leder, planerar och samordnar kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens mark- och bostadspolitik, energiplanering, kollektivtrafik samt kontakter med näringslivet. Inom kommunstyrelsen verkar ett arbetsutskott, ett personal- och förhandlingsutskott och ett konsumentutskott.

Kommunstyrelsen ansvarar för gymnasie- och vuxenutbildningsfrågor och ger bidrag till Kunskapsförbundet Väst. Styrelsen ansvarar också för räddningstjänsten och ger bidrag till NÄRF.

Kommunstyrelsen biträds av kommundirektör, kommunkansliet, ekonomikontoret, personalkontoret, utvecklingskontoret och IT-kontoret.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Förväntade resultat:

- Det ska vara tryggare att vistas ute
- Kommunen erbjuder minst 100 praktikplatser/år för personer inom AMA:s målgrupper
- Unga inom målgruppen 17-24 år som har arbete eller är i utbildning ska öka
- leder snabbare till arbete och sysselsättning

- Andelen invånare som lever i utanförskap ska minska
- Nämnderna upplever ett gott stöd i sitt folkhälsoarbete
- Antalet e-tjänster som myndighetsutövande nämnder tillhandahåller ska öka
- Kommunens användning av digitala forum och verktyg ska förbättras

2.2 Område: Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Kommunens attraktionskraft inom näringslivets ska öka
- Kommunens planarbete möjliggör för minst 300 nybyggda bostäder/år till år 2022
- Intresset hos fastighetsägare för att anlägga solpaneler ska öka
- Företagens nöjdhet om företagsklimatet i kommunen ska öka

2.3 Område: Ekonomi

Förväntade resultat:

- Genomförandetiden för ärenden från uppdrag till inlämning ska förkortas
- Skador på kommunens egendom ska minska
- Samtliga kommunstyrelsekontor ska åstadkomma ett positivt ekonomiskt resultat

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Andelen medarbetare som anser att deras kompetens och idéer tillvaratas ska öka
- En visionsbaserad värdegrund är känd och tillämpas i alla verksamheter

Kommunstyrelsen

2.5 Område: Medarbetare

Förväntade resultat:

- Attraktivt arbetsgivarindex ska öka
- Andelen medarbetare som upplever en närvarande chef ska öka

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgettram

I anvisningarna fastställdes kommunstyrelsens budgettram 2019 till 373 494 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 1 753 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 2 968 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 361 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 492 tkr för anpassning till komponentredovisningen. Anslaget till projektet Wargön Innovation sänktes från 2 400 tkr till 1 357 tkr enligt plan.

Budgetberedningen har hanterat Stiftelsen Bergagårdens begäran om utökat driftbidrag och engångsbidrag för 2019 enligt uppdrag från kommunstyrelsen.

I budget 2018 omfördelades 1 100 tkr tillfälligt till överförmyndarnämnden. Dessa pengar återfördes till kommunstyrelsen i budget 2019. Eftersom kommunen ska vara värd för bandy-VM under 2019 budgeteras ett tillfälligt anslag om 400 tkr. För delfinansiering av det drogförebyggande arbetet tillfördes 60 tkr. Till en social inkluderingsfond avsattes 19 315 tkr som omfördelades från samtliga nämnder. Kommunstyrelsens förfogandeanslag utökades med ytterligare 2 000 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Den sociala inkluderingspotten om sammanlagt 19 315 tkr tas bort och de 0,5 procenten vilket motsvarar 11 315 tkr återförs till nämnderna (inklusive 1 753 tkr till kommunstyrelsen).

Budgetramen justeras ned med 43 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 5 418 tkr för 2018 års lönerevision.

Kommunstyrelsens förfogandeanslag utökas med 3 500 tkr för fler elever inom vuxenutbildningen. Förfogandeanslaget förstärks med ytterligare 3 000 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden har att avropa budgettillskott motsvarande en genomsnittlig elevpeng avseende en faktisk elevökning i grundskolan under 2019 utöver 10 elever. För detta avsätts 10 000 tkr till kommunstyrelsens förfogandeanslag.

Kommundirektören ges i uppdrag att genomlysna verksamheten för att skapa en effektivare och mer rationell förvaltningsorganisation.

Kommundirektören ges i uppdrag att utreda att realisationsvinster vid tomtförsäljning flyttas över från samhällsbyggnadsnämnden till kommunstyrelsen från och med budget 2020.

Kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens budgettram 2019 till 377 807 tkr.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Statsbidrag	5,8	4,8	8,3
Övriga intäkter	45,2	43,2	50,8
Summa intäkter	51,0	48,0	59,1
Personalkostnader	68,1	60,2	63,3
Omkostnader	357,9	335,9	311,3
Avskrivning/internränta	2,8	2,8	2,5
Summa kostnader	428,8	398,9	377,1
Nettokostnader	377,8	350,9	318,0

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning mkr	Netto 2019	Intäkt 2019	Kostnad 2019
Styrelse			
Kommunledning			
Räddningstjänst/Säkerhet			
Gymnasieverksamhet			
Vuxenutbildning			
Summa	377,8	0,0	0,0

Nämnderna har att återkomma, i samband med fastställande av verksamhetsplan 2019, med fördelad budget per anslagsbindningsnivå. Kommunstyrelsen fastställer den slutliga fördelningen.

Kommunstyrelsen

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Till IT/datanätutbyggnad budgeteras 1 000 tkr årligen, vart femte år kommer behovet vara större.

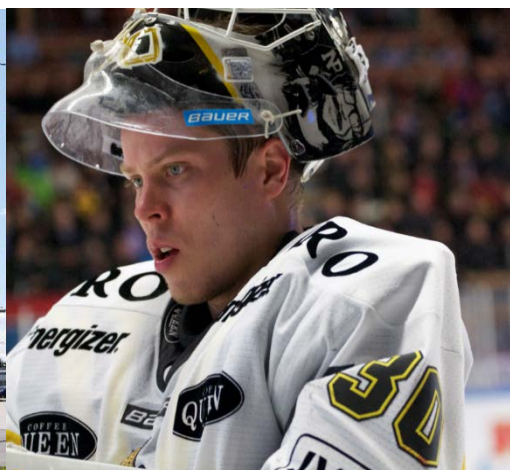
Till inventarier, såsom arkivbeständiga skåp och möbler, budgeteras 600 tkr. Driftkostnaden finansieras inom befintlig ram.

Hemsidan, liksom intranätet, behöver uppgraderas vart fjärde år. År 2019 budgeteras 500 tkr som avser hemsidan och år 2021 budgeteras 500 tkr för intranätet.

E-arkiv, som är ett samprojekt med Fyrbodals kommun, beräknas kosta sammanlagt 1 500 tkr för Vänersborgs andel av investeringen. Det fördelas med 700 tkr år 2019, 500 tkr år 2020 och 300 tkr år 2021.

Personalsystem budgeteras med 500 tkr år 2019 för utveckling av systemen. Avtalet för personal och lönesystem (heroma) löper ut 2021.

Kultur- och fritidsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområden framgår av reglemente fastställt av kommunfullmäktige och omfattar arena- och fritidsverksamhet, bibliotek, evenemang och evenemangsutveckling, fornvård, föreningsbidrag, konsthall, kultur-, musik- och ungdomsverksamhet. Nämnden har också huvudmannaskap för Vänersborgs museum.

1.1 Nyckeltal/jämförelsetal

Bibliotek och kultur	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Bibliotek			
- antal utlånade media	230 000	230 000	181 316
- antal timmar öppet/vecka	90	94	88
Huvudbiblioteket			
- antal besökande	170 000	170 000	161 936
Konsthall			
- antal besökande	7 000	8 500	6 282
Vänersborgs museum			
- antal besökande	19 000	19 000	15 812

Fritidsverksamhet	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
- antal bidragsberättigade idrottsföreningar	50	35	49
- antal medlemmar 7-25 år	5 700	5 200	5 780
- antal deltagartillfällen	20 500	20 500	18 717
- antal deltagare i aktivitet	180 000	173 000	190 219

Musikskola	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Antal elever*	1 500	1 500	1 418
- varav flickor i %	60	60	67
- varav pojkar i %	40	40	33
Intäkter (tjänster), tkr	4 800	4 371	4 818
Antal besökare evenemang	24 000	24 000	23 133

* Avser den frivilliga verksamheten.

Öppen ungdomsverksamhet	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Öppet antal kvällar/år**	700	730	732
Antal besökare	38 000	38 000	36 596
- varav flickor i %	40	40	33
- varav pojkar i %	60	60	67

** Avser det sammanslagna utfallet för alla enheter (fyra stycken år 2017).

2. Förväntade resultat

Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Förväntade resultat:

- Antalet flickor som deltar inom idrott och öppen fritidsverksamhet ska öka med 2 % jämfört med 2018.
- Antal deltagare i Musikskolans verksamhet ska öka med 3 % jämfört med 2018.
- Antal invånare som är nöjda med verksamheten ska öka jämfört med 2018.
- Antal invånare som är nöjda med utbudet ska öka jämfört med 2018.
- Fler invånare ska kunna involveras i nämndens berednings- och beslutsprocesser.

2.2 Område: Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Nämndens verksamheter, utbud och evenemang ska i ökad grad synliggöras.
- Avtal för centralt placerade och ändamålsenliga bibliotekslokaler ska tecknas senast 2019.

Kultur- och fritidsnämnden

2.3 Område: Ekonomi

Förväntade resultat:

- Ökad följsamhet mellan intäkter och kostnader.

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Fler anställda ska ta del av nämndens arbete.
- Antalet anställda som upplever att deras kompetens och idéer tillvaratas och används på ett bra sätt ska öka.
- Verksamheten ska vara tillgänglig och bedrivas i enlighet med diskrimineringslagens bestämmelser, så att alla invånare ges möjlighet att delta.

2.5 Område: Medarbetare

Förväntade resultat:

- Antalet anställda som upplever att de har ork och energi kvar efter arbetsdagen ska öka.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes kultur- och fritidsnämndens budgetram 2019 till 104 005 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 548 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 629 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 682 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 308 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 5 693 tkr för anpassning till komponentredovisningen. Nämnden fick 230 tkr i ettårsanslag till bandy-VM 2019.

Kultur- och fritidsnämndens förslag:

Kultur- och fritidsnämnden begär 1 010 tkr till ökande hyreskostnader.

Nämnden konstaterar vidare att man idag bedriver omfattande verksamhet i linje med vad som föreslås finansieras av den sociala inkluderingspotten. Medlen bör därför stanna hos nämnden. Av den anledningen avstår nämnden från att äska de 1 177 tkr som utgör sparbetaget.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Kultur- och fritidsnämndens budgetram utökas därmed med 548 tkr. Nämndens ram justeras ned med 881 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 794 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer kultur- och fritidsnämndens budgetram 2019 till 104 466 tkr.**

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Statsbidrag	5,3	5,2	8,5
Övriga intäkter	18,2	17,7	17,4
Summa intäkter	23,5	22,9	25,9
Personalkostnader	41,6	38,5	41,4
Omkostnader	84,8	91,5	92,4
Avskrivning/Internränta	1,5	1,4	1,2
Summa kostnader	128,0	131,4	135,0
Nettokostnader	104,5	108,5	109,1

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning Mkr	Netto 2019	Intäkt 2019	Kostnad 2019
Kultur- och fritidsnämnden	104,5	23,5	127,961

Kultur och fritidsnämnden har *en* anslagsbindningsnivå men har i uppdrag att särredovisa verksamheterna i budget och uppföljningar.

3.2 Investeringsbudget

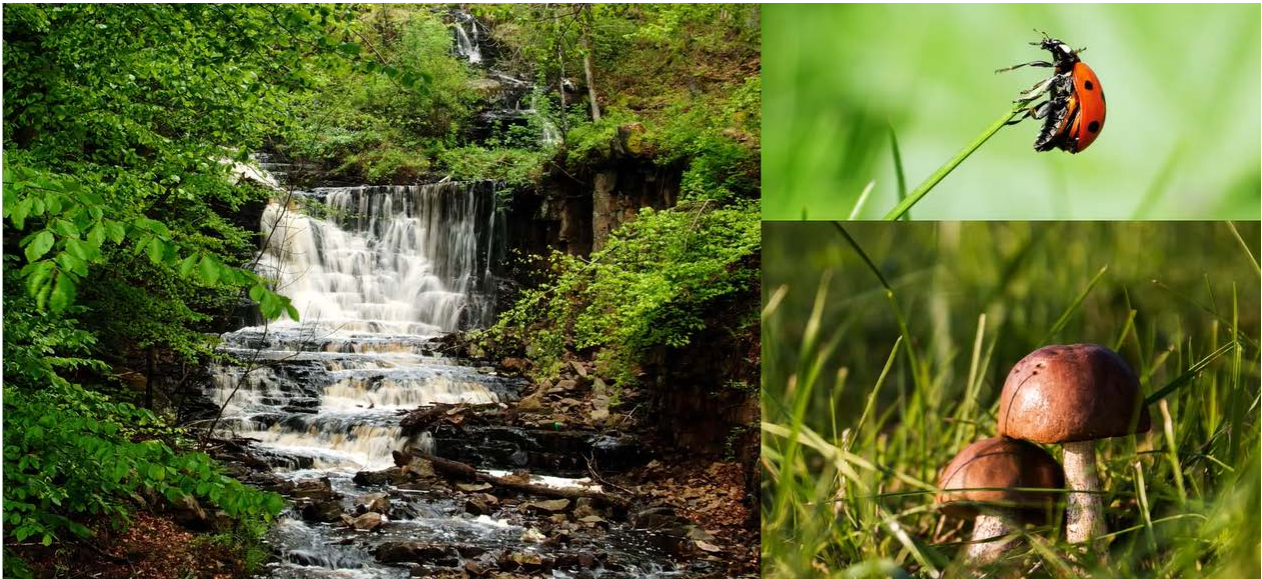
Inventarier

Investeringar avser främst arbetsmiljöåtgärder, inventarier och maskiner. Finansiering av driftskostnader som följer planerade investeringar inom verksamheterna kräver omprioriteringar inom befintlig budgetram.

Fastighetsinvesteringar

Planerade fastighetsinvesteringar avser framförallt Sportcentrum. Syftet med planerade investeringar är i huvudsak att fastigheterna har ett stort behov av åtgärder för att kunna brukas. Finansiering av kapitaltjänstkostnaderna kan inte rymmas inom nuvarande budgetram.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har kommunens uppdrag att arbeta för efterlevnad av de lagar och förordningar som rör miljö- och hälsoskydd, avlopp, livsmedel, tobak, strålskydd, animaliska biprodukter och naturvård.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens insatser styrs till stor del av inkommande ärenden såsom anmälningar, klagomål, ansökningar och remisser. I nämndens verksamhet ingår också deltagande i kommunens utvecklingsarbete och framtagande av översikt- och detaljplaner, program och andra övergripande dokument. Nämnden driver och deltar i olika projekt, ofta förvaltningsöverskridande.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Förväntade resultat:

- Antalet invånare som exponeras för skadligt UV-ljus och radon minskar.
- Ökad tillgänglighet till natur för invånare och besökare. (anm. nationella friluftsmålen)
- Fler privatpersoner är nöjda med den service de får av förvaltningen.

2.2 Område: Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Nöjdheten av service bland företagare ska uppgå till minst 75 %.

2.3 Område: Ekonomi

Förväntade resultat:

- Genomloppstiden för ärenden förkortas genom effektiva interna samverkansprocesser.
- Taxor för externfinansierad verksamhet är i balans och åtgärder vidtas för att nå ökad kostnadseffektivitet.

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Personalens kompetens ska öka utifrån behov.

2.5 Område: Medarbetare

Förväntade resultat:

- Förvaltningens personalomsättning är låg och nya tjänster är eftertraktade.

3. Verksamhetsförändring

Nämndens taxor utgör inte tillräcklig kostnads-täckning, vilket framkommit vid externrevision. Nämnden kommer därför att föreslå en taxehöjning inför 2019. De ökade intäkterna som höjningen innebär ger möjlighet att hantera förvaltningens ökade kostnader.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

4. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram till 6 782 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 34 tkr. Inflationskompensationen minskade ramen med 17 tkr och höjt personalomkostnadspålägg utökade ramen med 51 tkr.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens förslag:

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetförslag ligger inom ram. Nämnden återkommer med förslag till indexhöjda taxor, vilket motsvarar kommande kostnadsökningar.

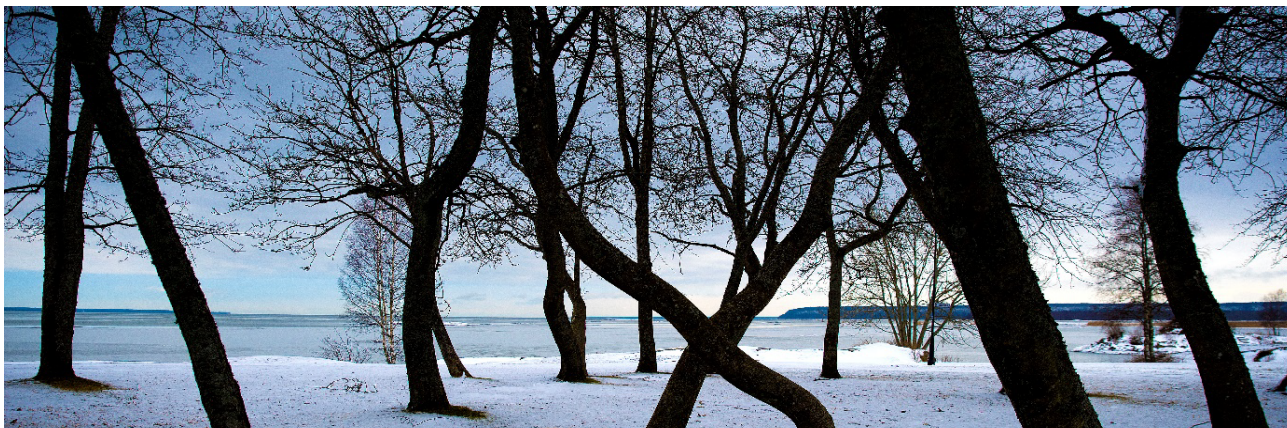
Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram utökas därmed med 34 tkr. Budgetramen tillförs 345 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram 2019 till 7 161 tkr.**

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning	Budget	Budget	Bokslut
Mkr	2019	2018	2017
Statsbidrag	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	3,0	3,0	2,4
Summa intäkter	3,0	3,0	2,4
Personalkostnader	8,8	8,5	7,9
Omkostnader	1,3	1,3	1,2
Avskrivningar/internränta	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	10,2	9,8	9,1
Nettokostnader	7,2	6,8	6,7

Revisionen och Valnämnden

Revisionen

1. Verksamhetsbeskrivning

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen granska kommunstyrelsens och övriga nämnders verksamhet. Revisorerna ska pröva om verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. De ska granska om räkenskaperna är rättvisande och nämndernas kontroll är tillräcklig. De har i uppgift att följa om kommunstyrelsens och nämnders beslut överensstämmer med för verksamheten gällande bestämmelser.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes revisionens budgetram till 1 220 tkr. Jämfört med budget 2018 har följande justeringar gjorts: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelas 0,5 % av nettobudgetramen, 6 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 8 tkr.

Kommunfullmäktiges beslut:

Eftersom den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Revisionens budgetram utökas därmed med 6 tkr. Budgetramen tillförs 14 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer revisionens budgetram 2019 till 1 240 tkr.**

Resultaträkning revisionen, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Personalkostnader	0,5	0,5	0,4
Omkostnader	0,8	0,8	0,7
Summa kostnader	1,2	1,2	1,0
Nettokostnader	1,2	1,2	1,0

Valnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Valnämnden har tre ledamöter (och tre ersättare). Nämnden svarar för genomförandet av allmänna val.

2. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes valnämndens budgetram 2019 till 610 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 3 tkr. Valnämnden behåller extratillskottet om 145 tkr, då även 2019 är ett valår.

Kommunfullmäktiges beslut:

Eftersom den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Valnämndens budgetram utökas därmed med 3 tkr. Budgetramen tillförs 15 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer valnämndens budgetram 2019 till 628 tkr.**

Resultaträkning valnämnden, mkr

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Personalkostnader	0,6	0,6	0,3
Omkostnader	0,0	0,0	0,0
Summa kostnader	0,6	0,6	0,3
Nettokostnader	0,6	0,6	0,3

Samhällsbyggnadsnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Samhällsbyggnadsnämnden, är kommunens tekniska förvaltning, och består av gatuenhet, fastighetsenhet, enhet för projektering och utförande av anläggningsarbeten, va-verk samt renhållningsverk. Förutom detta finns intern service, måltidsproduktion till skolor, förskolor och socialförvaltningens boenden. Vidare handhas lokalvård, tryckeri, verksamhetsvakmästeri, reception, konferensservice och bilpool.

Jämförelsetal

Fastigheter och Kost och service	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Verksamhetsfastigheter			
Skolor och förskolor, yta kvm	99 979	98 116	102 603
Omsorgsfastigheter, yta kvm	20 160	19 528	16 239
Övriga, yta kvm	82 356	82 356	88 221
Fastighetsunderhåll kr/kvm	100	242	195
Kost och service			
Måltider antal 1000-tal portioner/år	1 379	1 377	1 419
Städyta kvm per dag	80 000	70 000	99 000

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1. Område: Invånare

Förväntat resultat:

- Bättre resultat i mätningen "Nöjd Region-index – Trygghet" jämfört med de föregående åren (Senaste notering 2017: värde 48 av 100)
- Av den totala andelen livsmedelsköp utgör andelen ekologiska livsmedel 33 % eller mer
- Bättre placering i rankingen "Håll Sverige Rent" jämfört med de föregående åren (Senaste notering 2017: placering 10 av 290)
- Ökad tillgänglighet till våra naturmiljöer
- Förbättrad information om rekreationsstråken
- Utökad samarbete med andra förvaltningar och nämnder vid medverkan i evenemang i kommunen
- Utökad möjlighet för invånarna till personliga möten med samhällsbyggnadsförvaltningen
- Minskat fossilt koldioxidutsläpp från kommunens fordonspark, jämfört med tidigare år, i linje med regeringens initiativ "Fossilfritt Sverige". Syftet är att kommunen ska ha en helt "fossilfri" fordonspark år 2030
- Deltagande i kommunala evenemang för att upprätthålla en öppen dialog med invånarna
- Föreningar, företag och invånare bjuds aktivt in för dialog med samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsnämnden

2.2 Område: Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Förbättrade pendlingsmöjligheter underlättas av samhällsbyggnadsförvaltningen
- Förbättrad stadskärna i centrum samt i de större tätorterna
- Ökning av offentliga mötesplatser som samlar olika aktiviteter på ett ställe
- Utökat markinnehav för att möjliggöra och underlätta för etableringar i kommunen
- Bättre placering i Svenskt Näringsliv ranking "Företagsklimat" avseende frågan "Tjänstemännens attityder till företagande" jämfört med de föregående åren (Senaste notering 2017: placering 157 av 290)

2.3 Område: Ekonomi

Förväntade resultat:

- Fortlöpande utveckling av arbetsätt och arbetsformer för att uppnå effektivitet
- Verka för att lokalplaneringsprocessen följs
- Fastigheter, gator och ledningsnät, samt andra inom förvaltningen berörda tillgångar, förvaltas på ett långsiktigt ekonomiskt optimalt sätt
- Effektiv samverkan i förvaltnings- och nämndövergripande processer

2.4 Område: Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Ökande samverkan över förvaltningsgränser så att medarbetarna får en större förståelse för förvaltningens roll i kommunen
- Förhållandet mellan medarbetarna inom förvaltningen präglas av gott bemötande
- Förvaltningen bidrar till social inkludering

2.5 Område: Medarbetare

Förväntade resultat:

- Förvaltningen är en god ambassadör
- Förbättrad arbetsmiljö för att minska sjuktalet bland medarbetare

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2019 till 72 083 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 389 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 180 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 245 tkr och höjt personalomkostnadsplågg med 362 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 1 708 tkr och budgeten för gator med 4 000 tkr för anpassning till komponentredovisningen. Under 2018 hade nämnden 2 000 tkr i ett tillfälligt anslag för underhåll av broar som tas bort i budget 2019.

Samhällsbyggnadsnämndens förslag:

Samhällsbyggnadsnämnden begär 600 tkr för ökade kapital- och övriga driftkostnader för gator/vägar inom Holmängs hage. Nämnden föreslår justerade taxor. VA-taxans brukningsavgift höjs med 2 % och anläggningsavgift med 5 %. Avfallstaxans brukningsavgift höjs med 8 %.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Samhällsbyggnadsnämndens budgetram utökas därmed med 389 tkr. Nämndens ram justeras ned med 618 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 1 487 tkr för 2018 års lönerrevision. Förslagen till justerad VA-taxa och avfallstaxa beslutas om i separata ärenden av kommunfullmäktige.

Samhällsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att se över upphandlingsprocessen för byggentreprenader med syfte att nå bättre resultat när det gäller att hålla och använda ramen i investeringsbudgeten.

De eventuella fördyringar som "Framtidens kök" medför ska samhällsbyggnadsnämnden finansiera inom oförändrad prisnivå. Kostnader för ökad

Samhällsbyggnadsnämnden

mängd ekologisk mat utöver KF-beslut finansieras av SBN inom befintlig prisnivå.

Kommunfullmäktige fastställer samhällsbyggnadsnämndens budgetram 2019 till 73 341 tkr.

Skattefinansierad verksamhet

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Statsbidrag	3,6	3,6	4,7
Övriga intäkter	318,4	335,8	340,3
Summa intäkter	322,0	339,4	345,0
Personalkostnader	133,4	131,8	134,3
Omkostnader	179,3	203,2	211,3
Ränta	17,7	20,6	20,5
Avskrivningar	64,9	64,5	64,3
Summa kostnader	395,2	420,1	430,4
Nettokostnader	73,3	80,7	85,4

Taxefinansierad verksamhet Renhållningsverk

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Summa intäkter	29,8	27,6	29,0
Personalkostnader	10,5	11,3	9,5
Omkostnader	17,1	14,3	17,7
Ränta	0,2	0,2	0,2
Avskrivningar	2,0	1,8	2,0
Summa kostnader	29,8	27,6	29,4
Nettokostnader	0,0	0,0	0,4

Taxefinansierad verksamhet VA-verk

Resultaträkning Mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Summa intäkter	54,6	53,5	53,0
Personalkostnader	11,4	11,2	11,2
Omkostnader	28,0	27,4	29,3
Ränta	4,6	4,5	3,8
Avskrivningar	10,6	10,4	10,7
Summa kostnader	54,6	53,5	55,0
Nettokostnader	0,0	0,0	1,9

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning Mkr	Netto 2019	Intäkt 2019	Kostnad 2019
Nämnd och administration			
Gator och vägar/park/tekniska			
Fastighetsenhet			
Kost-/serviceenheter			
S:a skattefinansierad verks	73,3	0,0	0,0
Renhållningsverk	0,0	29,8	29,8
VA-verksamhet	0,0	54,6	54,6
S:a taxefinansierad verks	0,0	84,4	84,4
Summa	73,3		

Nämnderna har att återkomma, i samband med fastställande av verksamhetsplan 2019, med fördelad budget per anslagsbindningsnivå. Kommunstyrelsen fastställer den slutliga fördelningen.

3.2. Investeringsbudget

I budgeten för 2020 samt 2021 planeras broinves- teringar för 25 mkr per år i enlighet med utred- ningen om brister, åtgärder och kostnader för Gropbron och Dalbobron.

Inom VA-verket finns 15,0 mkr upptaget för Rör- viks vattenverk i 2019 års investeringsbudget. Det är en ökning med 5,0 mkr jämfört med planen.

VA-saneringar enligt "Blåplan" anges till 16,0 mkr år 2019 jämfört med planens 8,0 mkr. Syftet med ökningen är att hålla nere akuta skador som be- lastar driftbudgeten. Detta är under förutsättning att bruksavgiften får höjas med 2 %.

Beslutade investeringar framgår i Del III.

Socialnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Socialförvaltningen är indelad i sex avdelningar och leds av en förvaltningschef samt sex verksamhetschefer. Förvaltningen arbetar på uppdrag åt socialnämnden och har att förhålla sig till flertalet lagrum, t.ex. socialtjänstlagen (SoL), lagen om vård av unga (LVU), lagen om vård av missbrukare (LVM), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Socialförvaltningen prognosticerar ett kraftigt underskott för 2018 på grund av stor ökning av externa placeringar för barn och unga inom Individ- och familjeomsorgen. Personlig assistans, externa placeringar inom omsorg- om funktionshindrade, LSS och socialpsykiatri vuxna, samt ungdomar som väljer att gå i skola på annan ort där omsorg- om funktionshindrade bekostar boendet, bidrar också till underskottet. Avancerad omsorg och sjukvård (ventilator) inom hemtjänst, hemsjukvård, personlig assistans samt särskilt boende med inriktning äldre överskrider också budget.

Insatserna styrs av myndighetsbeslut utifrån de lagar som förvaltningen har att förhålla sig till gällande enskilda individers bedömda och beslutade behov.

Behoven utifrån ovanstående beskrivning bedöms vara så omfattande och kostsamma att det inte är realistiskt att nämnden ska klara behoven inom nuvarande budgetram utan konsekvenser som följd. Socialförvaltningen gör utifrån detta bedömningen att socialnämnden behöver möjliggöras stärkt budgetram för 2019 för att klara kommuninvånarnas behov av lagstyrda insatser.

För att matcha förändrade behov hos kommuninvånarna inom äldreomsorgen, för att möjliggöra fler platser inom boende LSS och socialpsykiatri, samt för att beskriva behovet av och möjliggöra boende för målgrupper inom individ- och familjeomsorgen respektive arbete, sysselsättning och integration har förvaltningen reviderat boendeplanen. Den har antagits av socialnämnden 2017-11-23 och kommunfullmäktige 2018-01-31. Utifrån beslutad boendeplan, möjliggörs drift av nya äldreboendet Niklasbergsvägen 1 inom ram 2019 (cirka 31,0 mkr). Dessutom kan budgetramen för verksamhetsinriktningar inom hemtjänst, hemsjukvård och dag- verksamhet stärkas med sammanlagt cirka 15,0 mkr utifrån avvecklingen av servicehusen Pionen och Ringhem.

Förändringar i boendeplanen möjliggör också drift inom ram avseende nytt korttidsboende för barn och unga samt drift av nytt LSS-boende (2019) i tidigare Tärnans äldreboende. Föränd-

Socialnämnden

ringarna i boendeplanen har gett ett minskat behov av nybyggnation och investeringar då omdisposition gjorts inom befintligt lokalbestånd. Möjligheten att låta personer flytta hem ökar genom att boendeplatser inom socialpsykiatri och LSS vuxna byggs ut i Vänersborg. Antalet köpta platser för dessa verksamheter minskar. Förändringarna har också lett till att det kommunala bostadsbolaget startat upp trygghetsboende, som varit en efterfrågad boendeform.

Dessa verksamhetsförändringar kan, förutom att vara en anpassning till målgruppers nuvarande och prognosticerade kommande behov, ses som en ramanpassning. Det möjliggör drift av nya verksamheter för målgrupperna inom ram, samt förstärkning av budget som idag är underfinansierad.

Behoven som kvarstår gällande drift av nya boenden 2019, och som inte ryms inom ram, är kvarstående del av helårsdrift för nytt serviceboende LSS 3,0 mkr (Konvaljen/Idrottsgatan), Storegårdsvägens socialpsykiatriska boende 5,5 mkr samt till utslusningsboende för ensamkommande ungdomar/unga vuxna 1,0 mkr.

Förvaltningen bedömer vidare att ramtilldelning behövs för externa placeringar av barn/unga inom individ- och familjeomsorgen 25,0 mkr, för boende för barn inom LSS som väljer att gå i skola på annan ort 7,0 mkr, för avancerad vård och omsorg med 8,2 mkr för hemsjukvård samt 2,8 mkr för särskilt boende.

Förvaltningens förslag om en ramökning på 52 500 tkr avser 3 000 tkr till resterande driftsbudget för serviceboende LSS Idrottsgatan 7 (Konvaljen), 5 500 tkr för socialpsykiatriskt boende Storegårdsvägen, 7 000 tkr till boendestöd LSS för ungdomar som studerar på annan ort, 8 200 tkr för hemsjukvårdsvården utifrån avancerad sjukvård, 2 800 till särskilt boende äldre för avancerad sjukvård, 25 000 tkr till placeringar av barn och unga, 1 000 tkr till träningsboende för ensamkommande ungdomar.

Nyckeltal/jämförelsetal

Äldreomsorg	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Äldreboende platser 1)	412	432	422
Korttidsplatser 2)	36	36	36
Hemtjänst timmar 3)	216 000	206 000	218 928
Antal besökande dagverksamhet	9 500	7 300	8 949
Medicinskt färdigbehandlade	1 300	1 300	1 234
Antal vård dagar med betalansvar	310	310	671

Hem för vård och boende (HVB)	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Antal vård dagar, barn 0-21 år	2 700	2 700	7 321
Antal vård dagar, vuxna	2 500	2 500	2 276
Antal vård dagar, familjehem	21 000	21 000	33 216

Omsorg om funktionshindrade	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Antal boendebeslut enl LSS	165	165	158
Antal boendebeslut enl SoL	40	38	38
Antal boendestödsbeslut enl SoL	90	85	88
Antal tillgängliga bostäder	189	179	169
Köpta externa platser	15	13	19
Personer med personlig assistans, SFB	56	56	52
Personer med personlig assistans, LSS	20	18	20
Antal beslut daglig verksamhet, LSS	150	150	145

Individ- och familjeomsorg	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Försörjningsstöd			
Antal bidragshushåll	750	750	730
Försörjningsstöd, Mkr netto	32	32	32
Flyktingverksamhet			
Antal mottagna flyktingar	300	450	244
Antal mottagna ensamkommande barn och ungdomar	10	10	27

Arbetsmarknadsavdelningen	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Antal anvisade personer	1 600	1 650	1 641

Socialnämnden

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat so ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område Invånare

Förväntade resultat:

- Kvalitén på nämndens verksamhet ska vara minst riksnitt i nationella jämförelser.
- Andel hushåll som når egen försörjning ökar.

2.2 Område Samhällsutveckling

Förväntade resultat:

- Boendebestånd för särskilt boende ska tillgodoses inom skälig tid. 30 dagar för äldreboende och 180 dagar inom omsorgen för LSS-boende.

2.3 Område Ekonomi

Förväntade resultat:

- God ekonomisk hushållning inom givna resurser genom effektivare och tätare uppföljningar av verksamhet, budget och personal.

2.5 Område Medarbetare

Förväntade resultat:

- Sänka sjukfrånvaron till max 8 % per år per avdelning.
- Fler medarbetare upplever ett hållbart arbetsliv.

3. Ekonomiska resurser

3.1 Driftbudget

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes socialnämndens budgetram 2019 till 930 534 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades dels 0,5 % av nettobudgetramen, 4 677 tkr, dels nämndens andel av det sänkta statsbidraget, 4 404 tkr. Inflationskompensationen ökade ramen med 671 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 5 519 tkr. Hyresbudgeten sänktes med 2 033 tkr för anpassning till komponentredovisningen.

Socialnämndens förslag:

Socialnämnden begär 36 500 tkr i utökad budgetram.

Socialnämnden föreslår att de medel om 9 081 tkr som är tänkt att nämnden ska lämna ifrån sig till kommunstyrelsen för den sociala inkluderingspotten bör stanna kvar inom nämnden för att fortsatt bedriva verksamhet inom arbetsmarknadsenheten.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Socialnämndens budgetram utökas därmed med 4 677 tkr. Avdelningen arbete, sysselsättning och integration tillförs 1 000 tkr tillfälligt för att skapa 100 nya jobb för personer som lever i utanförskap. Nämndens ram justeras ned med 561 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 26 494 tkr för 2018 års lönerrevision. **Kommunfullmäktige fastställer socialnämndens budgetram 2019 till 962 144 tkr.**

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning mkr	Budget 2019	Budget 2018	Bokslut 2017
Statsbidrag	109,8	109,8	179,2
Övriga intäkter	248,4	245,2	246,7
Summa intäkter	358,2	355,0	425,9
Personalkostnader	913,4	892,3	896,4
Omkostnader	402,7	400,3	459,6
Ränta	0,3	0,3	0,4
Avskrivningar	4,0	4,0	3,8
Summa kostnader	1 320,3	1 296,9	1 360,2
Nettokostnader	962,1	941,9	934,3

Budget per anslagsbindningsnivå, mkr

Anslagsbindning mkr	Netto 2019	Intäkt 2019	Kostnad 2019
Nämnd och administration			
Äldreomsorg			
Individ- och familjeomsorg			
Omsorg om funktionshindrade			
Arbete, sysselsättning och integration			
Summa	962,1	0,0	0,0

Nämnderna har att återkomma, i samband med fastställande av verksamhetsplan 2019, med fördelad budget per

Socialnämnden

anslagsbindningsnivå. Kommunstyrelsen fastställer den slutliga fördelningen.

3.2 Investeringsbudget

Inventarier

Socialnämnden har behov av ny- och återinvesteringar av möbler, hjälpmedel m.m. Ökade driftskostnader täcks inom ram.

Fastighetsinvesteringar

Socialnämnden har behov av investeringar i fyra boendemoduler under planperioden. En modul behövs inom individ- och familjeomsorgen och ska användas som lågtröskelboende för personer med missbruksproblematik. Inom omsorg om funktionshindrade behövs det tre boendemoduler som ska användas av personer med personlighetsstörningar eller andra funktionsnedsättningar som har svårt att bo ihop med andra personer. Gemensamt för dessa investeringar är att driftskostnaderna täcks inom ram.

Överförmyndarnämnden

1. Verksamhetsbeskrivning

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Nämnden ska motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, d.v.s. underåriga (barn under 18 år), samt de som på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande har en god man eller förvaltare förordnad för sig.

Överförmyndarnämndens verksamhet styrs av en mängd lagar och bestämmelser. De viktigaste bestämmelserna om hur tillsynen ska utövas finns i föräldrabalken, förmyndarskapsförordningen, äktenskapsbalken, ärvdabalken, lag om verkan av avtal som slutits under påverkan av psykisk störning och lag om god man för ensamkommande barn. Staten genom Länsstyrelsen har till uppgift att utöva tillsyn över överförmyndarnämndens verksamhet.

2. Förväntade resultat

Nedan följer de av kommunfullmäktige fastställda inriktningsmålen, sorterade efter område. Nämnden redovisar sina förväntade resultat som ska bidra till att inriktningsmålen uppnås.

2.1 Område: Invånare

Förväntade resultat:

- Rättssäkerheten och effektiviteten i tillsynsverksamheten ska öka
- Information till och kommunikation med gode män/förvaltare ska förbättras

2.2 Område: Verksamhetsutveckling

Förväntade resultat:

- Sårbarheten i verksamheten ska minska

3. Ekonomiska resurser

Anvisad budgetram

I anvisningarna fastställdes överförmyndarnämndens budgetram 2019 till 5 070 tkr. Jämfört med budget 2018 gjordes följande justeringar: Till kommunens sociala inkluderingspott omfördelades 0,5 % av nettobudgetramen, 25 tkr. Inflationkompensationen ökade ramen med 7 tkr och höjt personalomkostnadspålägg med 33 tkr. Under 2018 hade nämnden ett tillfälligt anslag om 1 100 tkr som tas bort i budget 2019.

Överförmyndarnämndens förslag:

I beräkningen för kostnaden av arvoden finns en osäkerhetsfaktor främst vad gäller arvodeskostnader i ärenden för ensamkommande barn. Beräkningen grundar sig på att inflyttningen till kommunen ligger på samma nivå som nu, att godmanskap avslutas och att en särskild förordnad vårdnadshavare tillsätts för de barn som fortfarande är under överförmyndarens ansvar.

Överförmyndarnämnden

Vid tillfällig flytt under 2017 höjdes hyreskostnaderna med närmare 300 tkr. Om denna höjning ska täckas inom given budget kan konsekvenserna bli neddragning av personal. Verksamheten bedrivs nu med 4,2 årsarbetare samt ledning. Årsarbetstiden har alltså minskat med 0,3 årsarbetare jämfört med budget 2018. Bedömningen är att detta är vad som krävs för att kunna driva en verksamhet som lever upp till de krav som lagstiftningen ställer.

För att även fortsättningsvis upprätthålla lagens krav på verksamheten- både utifrån föräldrabalcken, arbetsmiljölagstiftningen, kommunallagen och andra lagstiftningar – och inte uttömma personalens resurser måste befintlig personalstyrka bibehållas. Överförmyndarnämnden begär därför ett tillskott för att täcka de ökade omkostnaderna.

Överförmyndarnämnden begär 300 tkr i utökad budgetram för ökade omkostnader.

Kommunfullmäktiges beslut:

Då den sociala inkluderingspotten tas bort, återförs besparingen om 0,5 %, som gjordes i anvisningarna. Överförmyndarnämndens budgetram utökas därmed med 25 tkr. Nämndens ram justeras ned med 1 tkr då internräntan sänks. Budgetramen tillförs 100 tkr för 2018 års lönerrevision.

Kommunfullmäktige fastställer överförmyndarnämndens budgetram 2019 till 5 194 tkr.

Resultaträkning, mkr

Resultaträkning	Budget	Budget	Bokslut
Mkr	2019	2018	2017
Statsbidrag	0,2	0,2	3,3
Övriga intäkter	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	0,2	0,2	3,3
Personalkostnader	4,8	5,5	7,4
Omkostnader	0,6	0,9	0,8
Summa kostnader	5,4	6,4	8,2
Nettokostnader	5,2	6,2	4,9

Investerings- och exploateringsplan 2019-2021

1. Investerings- och exploateringsbudget 2019-2021

I Del III redovisas kommunfullmäktiges beslut om investerings- och exploateringsbudget 2019-2021. Sammanlagt planerar kommunen att investera för 1 114 mkr under perioden. Det är en väldigt hög ambitionsnivå.

Investeringarna är fördelade per nämnd, per år och per projekt. Budgeten sträcker sig över tre år. Exploateringsbudgeten sträcker sig också över tre år och redovisas per projekt på sidan 5.

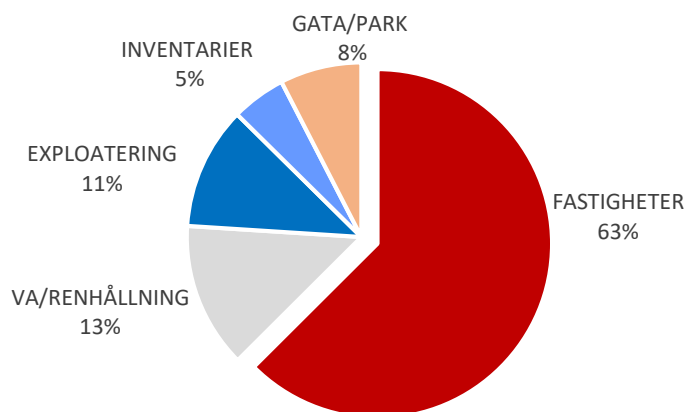
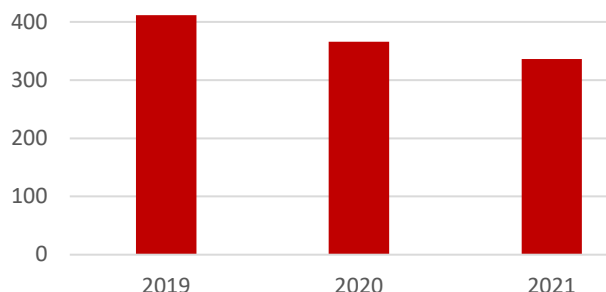
Investeringar för tågstopp i Brålanda ska prioriteras då statliga och regionala beslut är på plats.

2. Fastighetsinvesteringar

Investeringsbudgeten 2019-2021 innehåller fastighetsinvesteringar för 696 mkr, varav 391 mkr till förskolor och skolor, 126 mkr till framtida kök, 58 mkr till idrottsanläggningar och 4 mkr till särskilda boenden. Det blir ett snitt på 232 mkr per år med tyngdpunkt på 2019 då det budgeteras 310 mkr. Det är mycket höga nivåer.

Budgeten för fastighetsinvesteringar redovisas under samhällsbyggnadsnämnden på sidan 6. Det är samhällsbyggnadsnämnden som äger och hyr ut kommunens fastigheter till övriga nämnder. Fastighetsprojekten är uppdelade per förhyrande nämnd.

MKR I INVESTERINGSBUDGET
PER ÅR 2019-2021

Investerings- och exploateringsplan 2019-2021

Sammanfattning, mkr	2019	2020	2021	S:a
TOTALT KOMMUNEN	411,6	366,1	336,4	1 114,1

Total snittutgift, netto under perioden 2019 - 2021:	371,4 mkr
---	------------------

Fördelning per nämnd, mkr	2019	2020	2021	S:a
Barn- och utbildningsnämnden	5,2	5,2	5,2	15,6
Byggnadsnämnden	0,5	0,5	0,5	1,5
Kommunstyrelsen	3,3	2,1	2,4	7,8
Kultur- och fritidsnämnden	1,1	1,1	1,1	3,3
Socialnämnden	8,3	6,3	6,3	20,9
Samhällsbyggnadsnämnden	393,2	350,9	320,9	1 065,0
- Gata/park	13,0	35,3	36,0	84,3
- Fastigheter	309,5	213,0	173,8	696,3
- VA	49,4	34,0	49,0	132,4
- Renhållning	12,6	2,6	2,6	17,8
- Övrigt	3,0	2,5	2,0	7,5
- Exploateringsbudget	5,7	63,5	57,5	126,7

Investerings- och exploateringsplan 2019-2021

Nämnd/Projekt, mkr	2019	2020	2021	S:a
BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN				
Inventarier förskola och grundskola	5,2	5,2	5,2	15,6
S:a Utgifter inventarier	5,2	5,2	5,2	15,6
BYGGNADSNÄMNDEN				
Inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
S:a Utgifter inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
KOMMUNSTYRELSEN				
Datanät	1,0	1,0	1,0	3,0
Inventarier	0,6	0,6	0,6	1,8
Hemsida/Intranät	0,5		0,5	1,0
E-arkiv	0,7	0,5	0,3	1,5
Ekonomisystem				0,0
Personalsystem	0,5			0,5
S:a Utgifter inventarier	3,3	2,1	2,4	7,8
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN				
Inventarier	0,6	0,6	0,6	1,8
Arena och fritid inventarier	0,5	0,5	0,5	1,5
S:a Utgifter inventarier	1,1	1,1	1,1	3,3
SOCIALNÄMNDEN				
Administration	0,5	0,5	0,5	1,5
Äldreomsorg	6,5	4,5	4,5	15,5
Individ- och familjeomsorg	0,5	0,5	0,5	1,5
Omsorg om funktionshindrade	0,5	0,5	0,5	1,5
Arbete, sysselsättning och integration	0,3	0,3	0,3	0,9
S:a Utgifter inventarier	8,3	6,3	6,3	20,9

Investerings- och exploateringsplan 2019-2021

SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Verksamhet/Projekt, mkr	2019	2020	2021	S:a
Gator och vägar				
Ombyggnad/utökning av p-platser, centrum	0,5			0,5
Belysningsprojekt	1,0	1,0		2,0
Gatuarbete i samband med va-sanering	1,0	1,0	1,0	3,0
Toppbeläggning va-sanering	0,5	0,5	0,5	1,5
Diverse trafikåtgärder	2,0	1,0	1,0	4,0
Utredning/förprojektering	0,5	0,5	0,5	1,5
Beläggning/underhåll f.d. drift (komponentredovisning)	4,0	4,0	4,0	12,0
Brounderhåll		25,0	25,0	50,0
S:a Utgifter	9,5	33,0	32,0	74,5
Kollektivtrafikåtgärder				
Bhpl. Nya vägen	0,8			0,8
Bhpl. Öxnereds v.-Blåsut kyrka		0,4		0,4
Bhpl. Storegårdsv. vid Lindvägen			0,5	0,5
S:a Utgifter	0,8	0,4	0,5	1,7
Cykelbefrämjande åtgärder				
Upprustning Gropbron-Elisabeths promenad	1,3			1,3
Upprustning Östra vägen Regementsg.-A F Carlsson g.		0,4		0,4
Gc-passage Torpa vid Hemköp		0,5		0,5
Gc-väg mellan Östra vägen och Marierovägen			2,5	2,5
S:a Utgifter	1,3	0,9	2,5	4,7
Parkverksamhet				
Grönytor, lekplatser, parker m.m.	1,4	1,0	1,0	3,4
S:a Utgifter	1,4	1,0	1,0	3,4
VA-verksamhet				
Blåplan, Vänersnäs	15,0	15,0	30,0	60,0
Rörviks vattenverk	15,0			15,0
Nödvattentank	0,4			0,4
Ombyggn. på vatten o avloppssverken	3,0	3,0	3,0	9,0
Saneringar enligt blåplan	16,0	16,0	16,0	48,0
S:a Utgifter	49,4	34,0	49,0	132,4
Renhållningsverket				
Utrustning och inventarier	1,0	1,0	1,0	3,0
Fordon/maskiner	1,6	1,6	1,6	4,8
Kretsloppspark	10,0			10,0
S:a Utgifter	12,6	2,6	2,6	17,8

Investerings- och exploateringsplan 2019-2021

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Verksamhet/Projekt, mkr	2019	2020	2021	S:a
Gatuenheten/Tekniska				
Fordon och maskiner gatuenh/Tekn.	1,6	1,6	1,6	4,8
S:a Utgifter	1,6	1,6	1,6	4,8
Kostenheten				
Köksutrustning/kontorsmöbler	1,0	0,5		1,5
S:a Utgifter	1,0	0,5	0,0	1,5
Serviceenheten				
Maskiner, inventarier cafeterian	0,4	0,4	0,4	1,2
S:a Utgifter	0,4	0,4	0,4	1,2

Exploateringsbudget

Verksamhet/Projekt, mkr	2019	2020	2021	S:a
Holmängen gata etapp 2			14,0	14,0
Holmängen VA etapp 2			6,0	6,0
Holmängen gångtunnel under järnvägen	1,5	0,5	12,5	14,5
Mariedal Östra VA		10,0		10,0
Mariedal Östra gata		10,0		10,0
Källeberg, detaljplan	0,2			0,2
Öxnered/Skaven, gata	2,0	9,5	3,0	14,5
Öxnered/Skaven, VA	2,0	9,5	3,0	14,5
Katrinedal, Norra VA		8,0	9,0	17,0
Katrinedal, Norra gata		16,0	10,0	26,0
S:a utgifter	5,7	63,5	57,5	126,7

Investerings- och exploateringsplan 2019-2021

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mkr	Projektid	Totalt anslag	2019	2020	2021	S:a
	Fastighetsinvesteringar						
	Totalt			285,5	237	173,8	696,3
	- Barnomsorg och grundskola:						
1.	Belfragegatans förskola	18/02-19/03	41,4	10,0			10,0
2.	Mulltorp förskola/skola	17/12-19/06	22,7	4,0			4,0
3.	Idrottsgatan 7, fd vårdgymn	18/06-20/08	100,3	69,0	10,0		79,0
4.	Fridhems fsk	18/01-19/04	28,4	11,5			11,5
5.	Öxnered skola	19/01-22/07	289,5	50,0	82,0	100,0	232,0
	Skolgårdar				2,0	2,0	4,0
	Förskolegårdar				2,0	2,0	4,0
	Anpassning Dalbo till förskola				0,0	25,0	25,0
	Brålanda skola				20,0		20,0
	Granås fsk 2 avd tillbyggn				0,0	0,8	0,8
6.	Blåsut ny förskola					2,0	2,0
	S:a utgifter			144,5	116,0	131,8	392,3
	- Kultur- och fritidsfastigheter						
7.	Mötesplats kultur, projektering			1,0			1,0
	Ishall omklädningsrum			7,0			7,0
	Sportcentrum			1,0		7,0	8,0
	Hallevibadet				7,0		7,0
	Fotbollens hus			7,0			7,0
	S:a utgifter			16,0	7,0	7,0	30,0
	- Fastigheter socialförvaltningen						
	Boendemoduler			1,0	3,0		4,0
	S:a utgifter			1,0	3,0	0,0	4,0

Investerings- och exploateringsplan 2019-2021

fortsättning SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN

Not	Verksamhet/Projekt, mkr	Projektid	Totalt anslag	2019	2020	2021	S:a
	- Fastigheter samhällsbyggnadsförvaltningen						
	Kommunhus			22,0			22,0
8.	Idrotshall 40X20			28,0			28,0
	Gaddis WC					1,0	1,0
9.	Norra Sanden - servicehus					2,0	2,0
	Villa Björkås			2,0	1,0	1,0	4,0
	Kök - Förskolan Belfragegatan			5,0			5,0
	- Mulltorp skola/förskola			4,0			4,0
10.	- Idrottsgatan 7			13,0			13,0
	- Fridhems förskola			3,5			3,5
11.	- Öxnered skola				18,0		18,0
	- Blåsut förskola			5,5			5,5
	- Brålanda skola				6,0		6,0
	- Onsjö skolan			0,0		2,0	2,0
12.	- Multikök Torpa			30,0	33,0		63,0
	- Norra skolan			3,0			3,0
	- Skerruds skola			3,0			3,0
	Myndighetskrav, ej hyreshöj			10,0	10,0	10,0	30,0
	F.d. underhåll drift (komponentredovisning)			19,0	19,0	19,0	57,0
	S:a utgifter			148,0	87,0	35,0	270,0

Not Förklaringar

- Belfragegatans fsk: Nybyggnation av förskola. Lokalerna beräknas tas i bruk andra kvartalet 2019. Den nya förskolan ersätter Poppelvägens fsk.
- Mulltorp fsk/skola: Nybyggnation och renovering av befintliga lokaler. Lokalerna beräknas tas i bruk inför höstterminen 2019.
- Idrottsgatan 7: Renovering av befintliga lokaler. Lokalerna beräknas tas i bruk inför höstterminen 2020.
- Fridhems fsk: Tillbyggnad av befintlig förskola. Lokalerna beräknas tas i bruk i maj 2019. Lokalerna ersätter Mariedals fsk.
- Öxnered skola: Skolan är underdimensionerad idag samtidigt som fler bostäder planeras på Öxnered/Skaven.
- Blåsut fsk: En fortsättning följer under 2022 och 2023, 50,0 mkr.
- Avser Huvudnästomten, Läroverket
- Idrotshall 40X20: Hallen byggs nära sportcentrum. Ökat antal elever på Idrottsgatan 7 samt att det är hårt tryck på idrottshuset.
- Norra Sanden - Servicehus: Toalett med båtsug.
- Kök Idrottsgatan 7: Skolans elevantal kommer att öka, investeringen slutförs.
- Öxnered skola: Utbyggd skola med ökat antal elever.
- Multikök Torpa: När köket öppnar stängs gamla köket på Torpa samt Lindgårdens kök.